Czwartek, 23 września 1937 - Nr. 220
(Pismo wychodzi w dniu datowania).

Dzień Pomorza

10 Stron
Cena 10 gr

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Najbardziej fascynujące hasło

skupia wieś pod sztandarem Obozu Zjednoczenia Narodowego

Gen. Galica o stanie prac organizacyjnych sektoru wiejskiego OZN

Warszawa. — Przewodniczący organizacji wiejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. Galica wygłosił o godz. 18.50 przez radio przemówienie, w którym m. i. oświadczył:

„Jako przewodniczący organizacji wiejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego, pragnę dziś powiadomić wszystkich współobywateli, w szczególności zaś działaczy wiejskich, że organizacja wiejska zmontowała już komórki organizacyjne O. Z. N. wojewódzkie i powiatowe na terenie całej Rzeczypospolitej. Obecnie rozpocznie się we wszystkich województwach i powiatach żywa praca około zorganizowania komórek gminnych czyli oddziałów gromadzkich czyli zespołów.

STRUKTURA WŁADZ ORGANIZACYJNYCH.

Jako zasadę struktury tymczasowych władz organizacyjnych, przyjęliśmy powoływanie dla każdej komórki trzech organów, o ściśle określonej funkcji, kompetencji i odpowiedzialności, a to: tymczasowych przewodniczących, jako organów rozkazodawczych na sposób hierarchiczny, wprost wojskowy, tymczasowych rad przybocznych (t. zw. prezydiów), liczących każda od 10 — 20 członków, jako czynnika doradczo - opiniodawczego, oraz sekretarzy — jako organów wyłącznie wykonawczych. System ten nietylko nie wzbudził nigdzie w terenie najmniejszych zastrzeżeń, ale przyjęty został ze zrozumieniem i powszechnym uznaniem go za jedyną celową formę zagwarantowania obozowi sprawności organizacyjnej.

Co do wspomnianych rad przybocznych, mają one za zadanie wydobywanie z terenu wszelkich zagadnień przepracowywanie ich i realizowanie we własnym zakresie, bądź też wysuwanie ich wyżej — do rozważenia i ewentualnego realizowania przez wyższe komórki organizacyjne Obozu

DOBÓR WSPÓŁPRACOWNIKÓW.

Przy dobieraniu współpracowników staraliśmy się być jak najbardziej objektywni i dobierać ich bez względu na dotychczasową przynależność polityczną, byle na swym terenie byli szanowani i chcieli się pracy naszego Obozu poświęcić. By uruchomić województwo, potrzeba było w każdym z nich dobrać od 200 — 300 ludzi. Można było przy tym popełnić omyłki, które są w każdej chwili do naprawienia ze względu na to, że wszelkie nasze powołania tak do ciał kierowniczych jak i do rad — są tymczasowe.

Na kierowników komórek organizacyjnych staraliśmy się dobierać ludzi energicznych, posiadających prócz innych zalet osobistych, silny charakter i takt. Do rad przybocznych, obok chłopów, obytych z pracą społeczną w samorządach i organizacjach gospodarczych, weszli wykształceni fachowo ziemianie, księża i nauczyciele. Pragnę też podkreślić żywy udział kobiet w pracy wszystkich komórek organizacyjnych.

NAJTRUDNIEJ JEST ZORGANIZOWAĆ POLAKÓW

powiedział Marszałek Piłsudski. I istotnie, wszyscy w Polsce są zorganizowani, oprócz właśnie Polaków. W pracy naszej napotykamy na krytyki i to nietylko ze strony istniejących stronnictw politycznych, obawiających się o własne szeregi, ale i ze strony różnych „kawiarnianych polityków", dających nam rozmaite nauki. Jedni wołają o jakieś fascynujące hasła, drudzy o dokładne programy. Sądzę, że bardziej fascynującego hasła w dzisiejszych czasach nie ma ponad to, jakie rzucił Naczelny Wódz, Marszałek Śmigły Rydz, a to hasła **OBRONY POLSKI.** Hasło to fascynuje dziś wszystkich Polaków. Na wojewódzkie nasze zebranie ściągało tysiące chłopów, którzy chcą się zjednoczyć wokół Armii i Naczelnego Wodza i wziąć na swe barki odpowiedzialność za dalsze losy Polski.

Rozwinięciem tego hasła jest deklaracja programowo - ideowa płk. Adama Koca, która wypowiada się prawie we wszystkich kierunkach naszych dążeń, a opracowywane programy i plany naszej pracy organizacyjnej — będą publikowane w odpowiednich terminach".

Marsz. Śmigły-Rydz przybywa do Włocławka

na otwarcie nowego mostu jego imienia

W sobotę 25 bm. Włocławek gościć będzie Naczelnego Wodza marsz. Śmigłego - Rydza, który przybędzie na uroczyste otwarcie nowozbudowanego mostu przez Wisłę i nazwanego przez miasto imieniem Marszałka. Wraz z Marszałkiem spodziewany jest przyjazd szeregu wysokich dostojników państwowych.

Poświęcenia nowego mostu dokona ks. biskup Radoński.

Marszałkowi Włocławek gotuje serdeczne przyjęcie, tym więcej, że jest on honorowym obywatelem miasta.

Narada wojewodów

Warszawa. Dnia 22 września odbyła się pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów i ministra spraw wewn. gen. Sławoja - Składkowskiego narada, w której udział wzięli wojewodowie: **pomorski — Raczkiewicz,** poznański — Maruszewski, śląski, Grażyński, wileński Bociański, nowogródzki — Sokołowski, białostocki — Ostaszewski, poleski Kostek - Biernacki, łódzki Hauke - Nowak i komisarz rządu m. st. Warszawy Jaroszewicz.

Przedmiotem obrad były sprawy polityczne. (Pat).

Rostworowski wystąpił z P. A. L.

Kraków. Karol Hubert Rostworowski ogłosił w prasie tutejszej oświadczenie, w którym zawiadamia, iż złożył godność członka Polskiej Akademii Literatury. (PAT).

Komendant Irunu w więzieniu

Bayonne. Wczoraj o godz. 22-ej komendant Irunu mjr. Tronsooso został osadzony w areszcie w Bayonne.

Stolica Chin skazana na zagładę

Trzykrotny nalot na Nankin

Tokio. — Ostatni komunikat głównej kwatery wojsk japońskich w Chinach donosi: **Front szanghajski: Samoloty japońskie bombardowały wczoraj trzy razy Nankin. Bomby zniszczyły transporty wojskowe na dworcu. Sztab japoński zapewnia, że w rezultacie trzydniowego bombardowania Nankinu z powietrza zniszczone zostały całkowicie budynki rządowe, gmachy sztabu generalnego, główna kwatera Kuomintangu, biura komisji lotniczej, arsenał, lotniska, inne budynki wojskowe i baterię przeciwlotnicze. Ludność opuszcza miasto.**

SZANGHAJ. W czasie ataku lotniczego na Nankin, jedna z bomb upadła w sąsiedztwie ambasady sowieckiej, a pocisk z działa przeciwlotniczego spadł na gmach ambasady Stanów Zjednoczonych. Równocześnie wybuch bomby lotniczej w pobliżu gmachu ambasady amerykańskiej spowodował duże straty.

Ostra nota Stanów Zjedn. do rządu japońskiego przeciw bombardowaniu Nankinu

Waszyngton. Stany Zjednoczone wystosowały do Japonii drugi ostrzejszy protest w sprawie bombardowania Nankinu. Demarche ta otrzymała formę noty pisemnej, wręczonej w Tokio przez ambasadora brytyjskiego.

Nowa nota amerykańska zaznacza, iż rząd Stanów Zjednoczonych oponuje przeciwko lekceważeniu życia obywateli amerykańskich oraz ludności, nie biorącej udziału w walkach, jak również przeciwko sugestii, aby przedstawiciele urzędowi i obywatele amerykańscy, zamieszkali w Nankinie i w okolicy usunęli się z miejsc w swej pracy.

Bombardowanie rozległych obszarów, na których wielu mieszkańców oddaje się zajęciom pokojowym, jest nieusprawiedliwione i sprzeczne z zasadami prawa i ludzkości.

Komuniści chińscy łączą się z armią narodową

Szanghaj. Przewódcy komunistów chińskich oświadczyli, że czerwony rząd chiński został rozwiązany, zaś armia komunistyczna jest obecnie reorganizowana i wcielona będzie do chińskiej armii narodowej, walczącej przeciwko Japonii.

Nowa polityka ma na celu konsolidację jedności narodu chińskiego w momencie niebezpieczeństwa.

Marsz. Czang-Kai-Szek usiłował popełnić samobójstwo

Tokio. — Dziennik „Asahi" donosi w depeszy z Szanghaju, że obiegają tam pogłoski, jakoby marszałek Czang - kai - szek w dniu 20 bm usiłował popełnić samobójstwo. Marszałek Czang - kai - szek chciał przebić się sztyletem, lecz w ostatniej chwili zapobiegł temu gen. Czien - ta - czun, powstrzymując rękę marszałka. Wypadek ten miał miejsce, wedle doniesień „Asahi" w Loyang.

Po prostu

Brak nam gimnazjów ogólnokształcących

Wraz z reformą szkolną ogół społeczeństwa mniemał, że reforma ta doprowadzi do zmniejszenia liczby młodzieży, kształcącej się w szkołach średnich ogólnokształcących przez skierowanie jej do szkół zawodowych.

Że pogląd ten jest mylny, świadczą cyfry.

W ciągu ostatnich kilku lat z powodu zwiększenia się liczby absolwentów szkół powszechnych z jednej, a ze względu na realizację reformy szkolnictwa — z drugiej strony, daje się zauważyć stały wzrost napływu kandydatów właśnie do szkół średnich ogólnokształcących. W roku 1932/33 zgłosiło się ze szkół powszechnych 19,2 tys. dzieci do gimnazjum ogólnokształcącego, w roku 1934/35 — w drugim roku realizacji nowej ustawy — liczba ta wzrosła już do 45,3 tys., a w r. 1935/36 — do 56,6 tys.

Gimnazjum ogólnokształcące przygotowuje nie tylko kandydatów do liceum ogólnokształcącego, przez które wiedzie droga na wyższe uczelnie, lecz także do rozlicznych typów liceów zawodowych i do liceum pedagogicznego. W tym stanie rzeczy, zapowiedziana rozbudowa sieci liceów zawodowych zwiększa jeszcze napływ kandydatów tak, że w roku 1935/36 mieliśmy już 46,6 tys. uczniów I klasy gimnazjalnej, podczas gdy jeszcze w roku 1931/32 było ich tylko 23.3 tys.

Niestety sieć gimnazjów ogólnokształcących w Polsce nie jest odpowiednio rozbudowana, by móc pomieścić tak wielką liczbę kandydatów. Dotyczy to zwłaszcza szkół państwowych, które przecież w pierwszym rzędzie są powołane do przyjęcia zwiększonego napływu młodzieży. Przy frekwencji zwiększonej w I klasie o 100%, liczba gimnazjów państwowych wzrosła między 1931/32 a 1935/36 tylko o 26 jednostek, a więc o 9%.

Kandydaci publicznych szkół powszechnych, pochodzący przeważnie z warstw niezamożnych, kierują się głównie do gimnazjów państwowych. W roku 1935/36 klasy I gimnazjów państwowych, które grupują około 54% ogółu uczniów klas I-szych, przyjęły 61% kandydatów ze szkół publicznych. Tymczasem gimnazja prywatne dają pierwszeństwo młodzieży, przychodzącej z prywatnych szkół powszechnych: w roku 1935/36 przyjęły one około 73% z pośród zgłaszających się o przyjęcie ze szkół publicznych i ponad 85% — ze szkół prywatnych.

Fakt ten jest najjaskrawszym dowodem, jak ważną, z punktu widzenia potrzeb szerokich warstw ludności niezamożnej, jest sprawa rozbudowy sieci gimnazjów państwowych. Dotyczy to zwłaszcza województw wschodnich, gdzie jedno gimnazjum państwowe przypada na 178 tys. mieszkańców, podczas gdy na zachodzie Polski — jedno na 70 tys. mieszkańców.

B. insp. Greffner żyje

Prasa została wprowadzona w błąd, podając wiadomość o zgonie podinspektora P. P. Greffnera. Okazuje się, że b. podinspektor żyje i prowadzi obecnie sklep kolonialny w Łucku. Nieporozumienie powstało w związku ze zgonem kuzyna b. podinspektora tego samego nazwiska.

Wygrane

Sypią się jak z rogu obfitości wygrane u Wolanowa w Warszawie ul. Marszałkowska 154. W kolekturze kasa czynna cały dzień i bez przerwy wypłaca szczęśliwym posiadaczom wygranych losów większe i mniejsze sumy. Oprócz wielu wygranych po 20.000, po 15.000, po 10.000 itd. padła w Kolekturze Wolanowa onegdaj wielka wygrana zł. 50.000 na nr. 141.252. Wybrańcami szczęśliwego losu są cztery osoby z różnych dzielnic kraju.

Rozporządzenie ministra spraw wojskowych w sprawie pragmatyki oficerskiej

W wczorajszym Dzienniku Ustaw ukazało się rozporządzenie wykonawcze ministra spraw wojskowych z dnia 9 września 1937 r. do dekretu P. Prezydenta R. P. o służbie wojskowej oficerów.

Rozporządzenie to dotyczy tylko armii lądowej i powietrznej. **W stosunku do oficerów marynarki będzie wydane rozporządzenie osobne.**

Zasady mianowania oficerów na wyższe stopnie

Do mianowania na wyższy stopień wymagane jest pełnienie służby co najmniej 2 lata na jednym ze stanowisk, które określi minister spraw wojskowych.

Do mianowania na stopień majora wymagany jest szereg warunków dodatkowych:

a) odpowiedniego stanu zdrowia, b) odbycie kursu dla kapitanów w Centrum Wyszkolenia Piechoty — w lotnictwie — ukończenie Wyższej Szkoły Lotniczej lub specjalnego kursu przy Wyższej Szkole Wojennej, b) w saperach — ukończenie Wyższej Szkoły Inżynierii lub specjalnego kursu przy W. S. W., c) w łączności — ukończenie kursu dla oficerów sztabowych łączności przy W. S. W. w innych rodzajach jak tabory, grupa oficerów uzbrojenia, administracji, sanitarna, zdrowia — awans na stopień majora, wymaga sprawowania funkcyj na stanowisku oficera sztabowego przez 2 lata.

Stanowiskami liniowymi, dającymi podstawę do mianowania poruczników o 10-letniej służbie oficerskiej, kapitanami (rotmistrzami), są stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów liniowych w korpusach osobowych broni, korpusie oficerów taborowych i żandarmerii, stanowiska dowódców plutonów i pododdziałów szkolnych w szkołach tych korpusów osobowych oraz stanowiska komendantów powiatowych Przysposobienia Wojskowego (równorzędnych).

Nie dotyczy to poruczników na stanowiskach dowódców plutonów i pododdziałów gospodarczych.

Urlopy

Oficerom młodym do kapitana (rotmistrza) włącznie przysługuje prawo urlopu 4-tygodniowego, oficerom sztabowym i generałom — 6-tygodniowego.

Sześciotygodniowy urlop mogą jednak otrzymać kapitanowie (rmt.) po 18 latach służby w stopniu oficerskim i oficerowie młodsi (liniowi) w grupie lotnictwa po 10 latach służby w stopniu oficerskim.

Urlop wypoczynkowy winien być udzielony w ciągu roku kalendarzowego i wstrzymanie go może nastąpić tylko w wypadkach nadzwyczajnych.

Urlopów udzielają: generałom — przełożeni o uprawnieniach co najmniej d-cy O. K., oficerom sztabowym — d-cy dywizji i d-cy pułków. Urlopy okolicznościowe nie mogą przekraczać 7 dni w ciągu roku.

Małżeństwa oficerów

Do otrzymania zezwolenia na zawarcie małżeństwa wymagane jest: a) posiadanie co najmniej stopnia kapitana, b) nieposzlakowana opinia narzeczonej, c) poziom umysłowy i towarzyski narzeczonej, odpowiadający stanowisku żony oficera.

Porucznicy mogą otrzymać zezwolenie na zawarcie małżeństwa pod warunkiem złożenia sumy pieniężnej wynoszącej różnicę między uposażeniem porucznika i kapitana.

Podporucznicy nie mogą uzyskać pozwolenia na zawarcie małżeństwa.

Oficerowie powołani do służby cywilnej

Oficer, mający być powołany do służby cywilnej, otrzymuje zawiadomienie co najmniej na 3 miesiące przed powołaniem go na praktykę. Oficerom nie wolno brać udziału w zgromadzeniach lub zebraniach o charakterze politycznym, uczestniczyć w manifestacjach politycznych.

Udzielenie zezwolenia na wykonywanie zawodu cywilnego lub podejmowanie się prac okresowych i o charakterze przejściowym, może nastąpić na prośbę oficera lub na wniosek zainteresowanej instytucji, jeżeli przemawiają za tym potrzeby wojska albo inne ważne względy państwowe lub społeczne.

Oficerowie kontraktowi

Oficerami kontraktowymi mogą być obywatele państwa polskiego oraz obywatele państw obcych.

Oficerowie ci pełnią służbę na podstawie umowy, która reguluje jednocześnie sprawę uposażenia. Awans oficera kontraktowego może nastąpić jedynie na podstawie nowej umowy. W stosunku do oficerów kontraktowych stosuje się przepisy dekretu P. Prezydenta R. P. o służbie wojskowej oficerów.

— Jeszcze rano nie miałem pieniędzy na tramwaj, a teraz jestem bogaczem.
— Domyślam się: wygrałeś na loterii klasowej.

Przeszło 30 ofiar katastrofy kolejowej w Rumunii

BUKARESZT. W pobliżu dworca Ciucea na linii wiodącej od granicy węgierskiej do Bukaresztu pociąg pospieszny idący od granicy wpadł na pociąg towarowy. 4 wagony pociągu pospiesznego przewróciły się i uległy rozbiciu. Z pod szczątków wagonów wydobyto już 30 trupów. 22 pasażerów ciężko rannych przewieziono do najbliższego szpitala. (Pat).

Kary śmierci dla mordercy z pod Wąbrzeźna domagał się prokurator

Sąd okręgowy w Toruniu rozpatrzył wczoraj sprawę szewca z Jarantowic pod Wąbrzeźnem, Antoniego Basaka, oskarżonego o zamordowanie robotnika Adolfa Grobickiego.

Basak przyjaźnił się z Grobickim od 5 lat. Motywem zbrodni była chęć zemsty z błahego powodu i zazdrości. Grobicki nie dotrzymał przyrzeczenia że podaruje Basakowi sztukę płótna, nadto znęciły mordercę zegarek i rower.

Zbrodniarz wywabiwszy 30 czerwca wieczorem Grobickiego na łąkę znienacka ogłuszył go sękatym kijem a następnie trzema strzałami z rewolweru dobił i zwłoki zawlókł do stawu bagiennego.

Basak na rozprawie wypierał się winy nie okazując najmniejszej skruchy. Prokurator podkreślając niskie pobudki czynu i bestialstwo domagał się kary śmierci. Sąd skazał Basaka na dożywotnie więzienie i utratę wszelkich praw.

Przed zmianą kwartału!

Ostatni miesiąc trzeciego kwartału ma się ku końcowi. — Prosimy

odnowić prenumeratę

na czwarty kwartał wzgl. na mies. październik b. r.

Dramatyczna konfrontacja niewinnie skazanego z winowajcą

Kraków. Mieszkańcy Oświęcima znajdują się pod wrażeniem ujęcia złodzieja pocztowego Franciszka Nosala, za którego sprawki skazano niewinnie urzędnika pocztowego Leśniaka.

We wtorek rano przyjechał z Krakowa do Oświęcima niewinnie skazany w swoim czasie na dwa lata więzienia, były asystent pocztowy, Jan Leśniak, który odsiedział karę w więzieniu w Wiśniczu i jest zupełnie złamanym człowiekiem fizycznie i duchowo.

W sądzie okręgowym odbyła się konfrontacja aresztowanego Nosala z niewinnie skazanym Leśniakiem.

Na widok Leśniaka Nosal załamał się i jął gorąco przepraszać Leśniaka za wyrządzoną krzywdę.

Panuje przekonanie, że Leśniak, który przez kilka lat cierpiał prawdziwe tortury moralne, będąc skazanym niewinnie, przywrócony będzie do wszystkich praw.

Manewry totalne na niemieckim Pomorzu

Udział ludności cywilnej w ćwiczeniach — Bój o Świnoujście

Berlin. Manewry w Meklemburgii i Pomeranii, przeprowadzane pod kierunkiem osobistym ministra wojny marszałka Blomberga znajdują się w pełnym toku. O rozmiarach manewrów daje wyobrażenie fakt, że do transportu wojska użyto kilkudziesięciu pociągów. Dostarczenia długich reportaży prasie niemieckiej podjęło się około 100 specjalnych korespondentów, których główna kwatera znajduje się w fortecy morskiej w Świnoujściu. Zgodnie z nowoczesną doktryną wojny totalnej do manewrów wciągnięto nie tylko trzy rodzaje broni: armię lądową, lotnictwo i marynarkę, ale i pośrednio ludność cywilną, która znajduje się przez cały czas teoretycznie na terenie objętym działaniami wojennymi: przebywa ona wieczorem w zaciemnionych miastach, podlega specjalnym ograniczeniom ruchu itd.

Założeniem manewrów jest istniejący od 20 b. m. stan wojenny między państwem „czerwonym" i państwem „niebieskim". Front bojowy rozgraniczający te państwa prowadzi od miasta portowego Barth w Pomeranii z północy na południe przez całe Niemcy, chociaż właściwa akcja bojowa ogranicza się do Meklemburgii i Pomeranii. Berlin leży na terenie państwa niebieskiego. Po obu stronach walczą mniej więcej równe siły morskie i powietrzne.

Główne operacje koncentrują się na wybrzeżu bałtyckim wokół twierdzy Świnoujście, należącej do niebieskich. Wczoraj w nocy Świnoujście było zaatakowane przez liczne lotnictwo czerwone. Miasto pogrążone było w ciemnościach.

Ludność cywilna musiała udać się do schronów. Atak trwał kilka godzin. W międzyczasie morzem przybyły na odsiecz transporty niebieskich. Po stoczeniu walki z łodziami podwodnymi i lotnictwem wysadzono desant. Następnie Świnoujście przeżyło jeszcze kilka nalotów.

Porażka polskich bokserów w Niemczech

Lipsk. — W drodze powrotnej z Nadrenii bokserska drużyna Warty rozegrała mecz w Lipsku z drużyną klubu Marathon przegrywając w stosunku 5:11.

Zwycięstwa dla Warty uzyskali jedynie: Frankowski i Jarecki.

Mecz zgromadził ok. 2 tys. widzów, w tej liczbie licznych przedstawicieli kolonii polskiej z konsulem generalnym R. P. Chyczewskim na czele. Przed meczem odegrano hymny państwowe.

Drużyna Warty złożyła kwiaty u stóp pomnika ks. Józefa Poniatowskiego. (Pat).

Karlsruhe. — W wtorek późnym wieczorem bokserska reprezentacja Łodzi rozegrała w Karlsruhe trzeci swój mecz na terenie Niemiec, przeciwko drużynie badeńskiej, wzmocnionej berlińskim bokserem Mietschke. Zwyciężyła drużyna niemiecka w stosunku 11:5.

Młodzież szkolna, a zagadnienie obrony Państwa

Wraz z reorganizacją naszego szkolnictwa średniego, która zasadniczo zmieniła strukturę wewnętrzną dawnego gimnazjum, wyrasta w związku z tym potrzeba przeorganizowania w szkolnictwie średnim przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej, jak również i żeńskiej do wojskowej służby pomocniczej.

Reorganizacja ta w pierwszym rzędzie dotyczyć musi najnowszego typu szkolnictwa średniego: liceów.

Chodzi tu w pierwszej linii o to, by p. w. w liceach było uznane za przedmiot obowiązkowy, by stało się jednym z warunków otrzymania świadectwa z ukończenia studiów licealnych. A tym samym by nikt bez wykazania się, że w tym obowiązkowym przedmiocie nauki uczynił co najmniej dostateczne postępy, nie mógł przejść do dalszych studiów na wyższych uczelniach.

Na pracę przysposobienia wojskowego składają się dwa czynniki.

Po pierwsze: ogólne zaznajomienie młodzieży w toku nauki z wszystk niemal przedmiotami p. w. Po wtóre: przysposobienie wojskowe w ścisłym tego słowa znaczeniu (u młodzieży żeńskiej przysposobienie do wojskowej służby pomocniczej).

Pierwszy czynnik przysposobienia — ogólne przygotowanie — polega na tym, aby nauka niemal każdego przedmiotu uwzględniała i omawiała te elementy, które są dla młodzieży ważne jako uświadomienie o zagadnieniach obrony państwa, o roli wojska w nowoczesnym państwie, o środkach obronnych, o współczesnej technice, o gospodarczych potrzebach itd.

A więc np. w nauce chemii musi być uwzględniona obrona przeciwgazowa nauka fizyki zajmie się lotnictwem; nauka geografii uwzględni terenoznawstwo; nauka historii uświadomi o przemianach w ciągu wieków, odbywających się w organizacji armii itd.

W ten sposób młodzież otrzymać może ogólne przygotowanie i pewien zasób wiadomości, które są niezbędne dla każdego żołnierza i obrońcy państwa, zwłaszcza zaś dla absolwentów szkoły średniej, spośród których głównie rekrutują się kadry oficerów i podoficerów rezerwy.

Drugi czynnik przysposobienia — to przygotowanie w liceach wszelkich typów młodzieży do obowiązkowej służby wojskowej, to przebycie z młodzieżą tych wstępnych czynności — musztry, nauki o broni, ćwiczeń itd. — które przypadają na pierwszy okres obowiązkowej służby w wojsku.

Państwa sąsiadujące z nami, Sowiety i Trzecia Rzesza, znacznie dalej poszły w tym kierunku. Myśmy przyjęli bardziej umiarkowane rozwiązanie, licząc się z naszymi możliwościami i środkami materialnymi.

Przyjąć jednak musimy za zasadę, że nie tylko służba wojskowa jest powszechna i obowiązkowa, ale również i przysposobienie wojskowe młodzieży musi mieć charakter powszechny i obowiązkowy.

Pociąga to zarówno dla kierowników szkół licealnych, jak i dla nauczycielstwa oraz dla kadry instruktorskiej dostarczanej przez wojsko dla p. w., szerokie konsekwencje. Kierownicy szkół muszą baczyć, aby obowiązkowy przedmiot nauki, jakim jest p. w., znalazł się na odpowiednim poziomie, gdyż od tego zależeć również powinno przyznanie tym szkołom pełnych praw; nauczycielstwo musi w szeregu przedmiotów nauki uwzględnić wszystko, co młodzieży daje ogólne przygotowanie w zagadnieniach obrony państwa; musi zatem nauczycielstwo samo przysposobić się do tego zadania, co nie powinno przysparzać trudności, gdyż przecież większość nauczycieli składa się z ludzi, którzy przebyli służbę w wojsku i należą do jego rezerw.

Uznanie p. w. za przedmiot obowiązkowej nauki we wszystkich liceach przyczyni się niewątpliwie w wysokim stopniu do realizacji hasła Naczelnego Wodza, byśmy „o sile nie zapomnieli", zbliży młodzież do wojska i stworzy zastępy obrońców, posiadających zarówno ogólne przygotowanie jak i fizyczne walory, potrzebne do spełnienia najzaszczytniejszego obowiązku, jakim jest służba wojskowa.

List z Genewy

Dwie osie: Londyn - Paryż i Rzym - Berlin

Wojna na świecie faktycznie istnieje i rozszerza się dalej

Genewa, we wrześniu.

Minister spraw zagranicznych Francji p. Delbos na posiedzeniu Ligi Narodów stwierdził, że wojna na świecie istnieje faktycznie i że się rozszerza.

Dalekośmy odbiegli od czasów, gdy Genewska Instytucja pełna wiary nie tylko w swe posłannictwo, ale w swe znaczenie, uchwalała gromkie sankcje, wysyłała komisje na tereny objęte wojenną pożogą i wypowiadała wyrazy potępienia pod adresem państw napastniczych. Dzisiaj mężów stanu do realnej polityki zmuszają realne i bliskie niebezpieczeństwa.

To właśnie rzeczowe nastawienie przywraca obecnemu zgromadzeniu Ligi część powagi, którą poprzednio zaprzepaszczono. Coprawda i teraz jak przed kilkoma laty, plenum wysłuchało mowy oskarżycielskiej delegata Chin, wiedząc z góry, że żadnych realnych skutków nie będzie ona miała, ale też sam p. Wellington Koo zdawał sobie z tego doskonale sprawę. Traktował swoją mowę raczej jako sposobność do przedstawienia zainteresowanym mocarstwom całości konfliktu, niż jako żądanie interwencji.

Inaczej ujął swe zadanie p. Negrin, delegat Hiszpanii. Postawił szereg konkretnych wniosków. Żądał nawet uznania, że Hiszpania padła ofiarą agresji ze strony Niemiec i Włoch. Oczywiście ani przez chwilę nie spodziewał się, że istotnie Wysokie Zgromadzenie uzna jego oskarżenie. Spowodowałyby one już nie konflikt lokalny, ale w ojnę europejską. To też mowa p. Negrina miała głównie zadanie propagandowe i powędruje spokojnie do komisji, która będzie ją tak długo trzymała, aż stępi się jej niebezpieczne ostrze.

Na innym natomiast terenie Liga zadokumentowała swoje znaczenie. Mamy na myśli Palestynę. Wprawdzie cały problem rozwinął się po prostu w myśl życzeń Anglii, którąby sama, bez Instytucji Genewskiej rozwiązywała go podobnie. Jednak samo istnienie Ligi, stawiając kwestię Palestyny na terenie międzynarodowym, dało możność wszechstronnego jej omówienia, bez naruszenia prestiżu Anglii, która chętnie w tym wypadku podkreślała swoje stanowisko, jedynie władzy mandatowej. Niepodobna też pominąć milczeniem mowy p. ministra Becka, który niezmiernie jasnym i rzeczowym ustosunkowaniem się do problemu, określił jego znaczenie tak dla Polski, jak i dla innych państw europejskich i postawił sprawę na właściwej płaszczyźnie. Można żywić uzasadnioną nadzieję, że obecnie kwestia Palestyny, a więc i Państwa Żydowskiego, znajdzie szybkie i pozytywne załatwienie, zgodne z interesami Polski.

Nowy realizm polityki genewskiej przejawił się przede wszystkim w ustosunkowaniu do sprawy obecnie najdrażliwszej, do bezpieczeństwa na morzu Śródziemnym. Przedstawiciel Francji, która zawsze stała na stanowisku ściśle ligowym: „pakt, cały pakt i nic poza paktem", nie wahał się podkreślać znaczenia konferencji w Nyon, która dokładnie rzecz biorąc, pozostaje w wyraźnej sprzeczności z procedurą Ligi. Coprawda nie z jej duchem: ma bowiem cele pokojowe.

Istotnie wydaje się, że konferencja w Nyon zapobiegnie korsarstwu na morzu Śródziemnym. Czy jednak jej rezultaty będą tak pomyślne, jak się w obecnej chwili może wydawać? Trudno oprzeć się wrażeniu, że jak dotychczas minęła się z właściwym celem. Doprowadziła do porozumienia morskiego anglo-francuskiego, ściślejszego niż w czasie wielkiej wojny, wzmocniła poważnie oś Paryż — Londyn, ale odprężenia do sytuacji międzynarodowej nie wprowadziła.

Ostatni lot Wilkinsa

Znany lotnik zaginął podczas poszukiwań Lewoniewskiego

Londyn. Agencja Reutera donosi, że od soboty brak jest wiadomości o losie znanego podróżnika i lotnika sir Huberta Wilkinsa, który 19 sierpnia wyruszył samolotem z Edmonton w stanie Alberta z 4-ma towarzyszami, udając się na poszukiwanie zaginionego lotnika sowieckiego Lewoniewskiego. Istnieje obawa, że samolot Wilkinsa uległ katastrofie.

Ostatnie doniesienia z Moskwy opiewały jeszcze, że Wilkins dnia 17 bm. odbył na hydroplanie piąty lot w celu odszukania Lewoniewskiego i że „jest to jego ostatni lot, ponieważ odbywanie lotów na wodnopłatowcu w okresie mrozów jest niemożliwe". Pierwsza wiadomość zdaje się nadawać doniesieniu moskiewskiemu złowróżbną treść.

Wiatry od... wschodu w Czechosłowacji

Pod wpływem sojuszu z Bolszewią rośnie w narodzie ruch anty katolicki

Wiece w formie festynów ludowych. — Agitacja wśród prostaczków

Praga, we wrześniu.

Jak donosi czeska prasa katolicka oraz polska prasa śląska, ruch antykatolicki w Czechosłowacji staje się coraz żywszy, popierany przez czynniki rządowe i stronnictwa lewicowe. W akcji tej bierze wybitny udział t. zw. Unia Czeskich Wolnomyślicieli. Urządza ona w Pradze i na prowincji przeróżnego rodzaju imprezy, zebrania i odczyty, których celem jest pozyskanie czeskiego społeczeństwa do walki z Kościołem katolickim i z jego przedstawicielami.

Prasa czeska notuje taki charakterystyczny występ Unii Czeskich Wolnomyślicieli w Morawskiej Ostrawie, urządzony w formie festynu ludowego z całym ceremoniałem wiecowym. A więc mowy, transparenty, bramy z napisami antykatolickimi, pochody przez ulice Ostrawy, całość zaś zmierzała do przekonania gawiedzi, zwabionej muzyką i nadzieją taniej zabawy, że powierzanie wychowania młodzieży czeskiej księżom równa się tłumieniu jej inteligencji i ogłupianiu.

Pod wpływem przemówień wolnomyślicieli zebrani uchwalają rezolucje domagające się całkowitej laicyzacji czeskiego szkolnictwa oraz rozdziału Kościoła od Państwa. Akcja czeskich wolnomyślicieli znajduje poparcie wśród sfer rządowych w Pradze oraz wśród czeskich masonów i komunistów, a wpływom tej akcji ulega przede wszystkim czeski „Sokół", następnie socjalistyczna „Delnicka Telocviczna Jednota", szereg związków młodzieżowych, ulega jej czeskie nauczycielstwo szkół powszechnych i średnich tworzące kadry najbardziej zagorzałych wrogów Kościoła katolickiego i kleru, a do tej roboty używa się kina, teatru i literatury.

Nie mniejszym wrogiem Kościoła katolickiego jest związek czeskich legionarzy, który w swym organie Narodni Osvobozeni w Nr. 126 zapowiada walkę z kościołem i dążenie do wyeliminowania wpływów Kościoła katolickiego w życiu i polityce czeskiej. Przy tym twierdzi że obecny układ Pragi z Watykanem będzie tolerowany do chwili, dopóki nie znajdzie się korzystniejszego wyjścia. Innymi słowy organ czeskich legionarzy zapowiada jakiś nowy „Kulturkampf". Nie ma najmniejszej wątpliwości, że wszystko to dzieje się za aprobatą najwyższych sfer politycznych i rządowych w Pradze, skupiających się koło prezydenta Benesza.

Czeski świat katolicki patrzy z niepokojem w przyszłość i jedyną swą ostoję widzi jeszcze wśród katolickich Słowaków, tak uparcie i dzielnie broniących swej niezależności narodowej i religijnej.

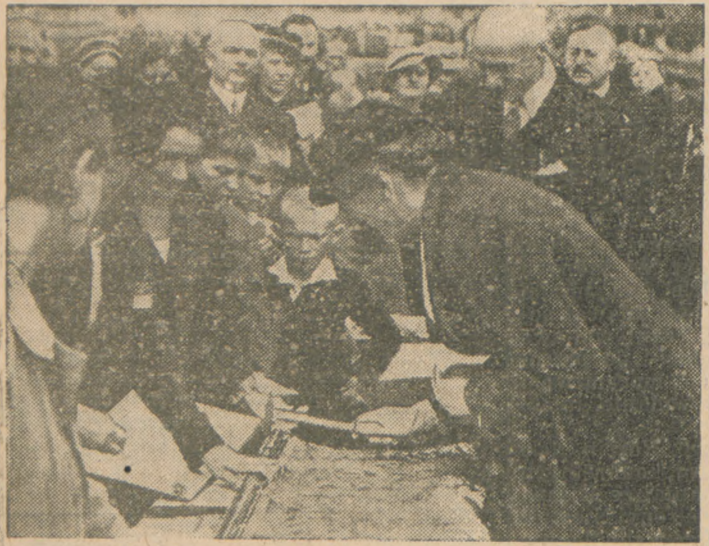
Jak Niemcy wykradają Brazylii młodych obywateli

Rio de Janeiro. Niedawny artykuł „Times'a" omawiający wzmożenie ruchu organizacyjnego niemieckich narodowo - socjalistów w Brazylii, wywołał żywe echo w całej prasie brazylijskiej oraz interpelacje w izbie deputowanych. Oburzenie Brazylian wywołały ujawnione fakty przyjmowania na pokłady niemieckich statków kobiet spodziewających się rozwiązania, dlatego, aby dziecko urodzone pod niemiecką banderą posiadało obywatelstwo niemieckie a nie brazylijskie.

„Arsen Lupin" za kratkami

Paryż. — W czasie wyścigów niedzielnych w Longchamps pod Paryżem policja kryminalna aresztowała na torze wyścigowym poszukiwanego oddawna gentlemana-włamywacza, który uchodzi od szeregu lat w Paryżu za postać odpowiadającą powieściowemu Arsenowi Lupin. Aresztowany nazwiskiem Sergiusz de Lenz znany był przed 10 laty z sensacyjnych procesów sądowych o włamania. Wystąpienia jego w sądzie nacechowane były dowcipem i elegancją, zwłaszcza w stosunku do kobiet, które okradł i oszukał. De Lenz poszukiwany był od roku przez policję w związku z okradzeniem słynnego muzeum paryskiego Cognac Jay, z którego zniknęły kosztowności i kliejnoty starożytne ogólnej wartości pół miliona franków. (Pat).

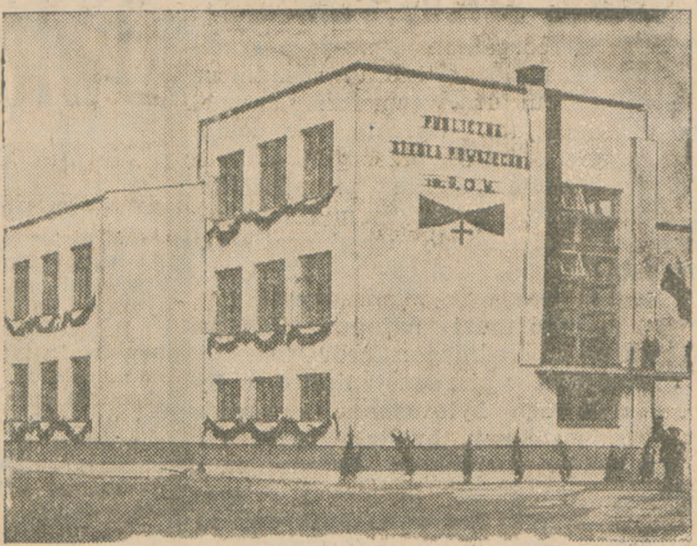
Z uroczystości P. O. W. w Zielonej

Moment wbijania przez Panią Marszałkową Piłsudską, jako matkę chrzestną, gwoździa pamiątkowego w drzewce sztandaru Szkoły Powszechnej im. P. O. W.

Fragment z uroczystości przekazania przez b. Peowiaków broni przedstawicielowi wojska

Zdjęcie przedstawia budynek Szkoły Powszechnej im. P. O. W. w Zielonej

Wydarzenia na Dalekim Wschodzie

mają duży wpływ na międzynarodową sytuację rynków towarowych

Konflikt chińsko-japoński w znacznym stopniu przyczynił się do ożywienia międzynarodowych rynków towarowych, a to w związku z wzrostem zapotrzebowania na szereg artykułów niezbędnych dla prowadzenia wojny.

Przypomnieć należy, że po mocniejszym okresie zwyżkowych tendencji cen, jakie panowały w okresie lipca — sierpień przyniósł osłabienie tych tendencji i redukcję obrotów w najważniejszych działach gospodarstwa światowego. Dotyczyło to przede wszystkim tych surowców, których ceny wyśrubowane zostały nietyle na skutek wzmożonego zapotrzebowania, ile w wyniku działalności międzynarodowej spekulacji.

Zaostrzenie się konfliktu na Dalekim Wschodzie i podjęcie działań zbrojnych wywołało na rynkach międzynarodowych silną reakcję w postaci całkowitego niemal powstrzymywania się odbiorców od uskuteczniania zakupów, nastroje spotęgowanej do maksimum nieufności, redukującej w dalszym ciągu obroty i osłabienie cen niektórych artykułów, idące w parze z jednoczesnym drożeniem surowców niezbędnych dla prowadzenia wojny lub pośrednio związanych z gospodarką wojenną. Rezerwa odbiorców na rynkach światowych była zupełnie zrozumiała. Wojna na Wschodzie stwarza bowiem olbrzymie niebezpieczeństwo dla interesów krajów europejskich, które zaangażowały w Chinach miliardowe kapitały. Zniszczenie tych wartości lub zmniejszenie obrotu towarowego na terenach objętych działaniami wojennymi stanowi poważne niebezpieczeństwo dla całego handlu międzynarodowego i zakłócenia o olbrzymim zasięgu, których skutków nie można dziś jeszcze przewidzieć. Nawet gdyby konflikt został zlokalizowany i działania wojenne nie przekroczyłyby zbyt poważnie terenu obecnych walk — to i wówczas wojna oznaczałaby dla Chin i Japonii znaczne osłabienie siły nabywczej ludności.

Z drugiej strony po podjęciu działań wojennych, Japonia i Chiny wystąpiły na rynkach światowych jako nabywcy olbrzymich ilości artykułów spożywczych i żelaza, co dla rynków posiada poważne znaczenie. W ten sposób ostatnie dni przyniosły zupełnie wyraźnie zarysowujący się wpływ działań wojennych na międzynarodowe rynki towarowe. Wpływ ten odczuwać zaczyna przemysł i handel szeregu państw europejskich i azjatyckich.

Wydarzenia na Dalekim Wschodzie wysunęły jednocześnie na czoło inne zagadnienia, jak sprawę olbrzymich ładunków towarowych, które znajdują się na morzu w drodze do Europy, Azji czy Ameryki. Ładunki te miały na celu port w Szanghaju jako jedną z głównych baz portowych na Dalekim Wschodzie. Większość portów chińskich nie odpowiada technicznym wymogom światowego obrotu towarowego ani pod względem urządzeń przeładunkowych, ani pod względem organizacji transportowo-ekspedycyjnej, ani wreszcie pod względem urządzeń finansowych ściśle związanych z obrotami handlowymi wielkich portów, jak bankowości, organizacji kredytu, finansowania handlu zamorskiego itd.

W związku z działaniami wojennymi zwyżkowały w ostatnich dniach ryż, herbata, masło, wełna i cynk w granicach przeciętnie o 10 proc. Znacznie silniej zwyżkowały jeszcze ceny mięsa, zwłaszcza mrożonego argentyńskiego, co pozostawało w ścisłym związku z zakupami, uskutecznionymi dla celów mobilizacji przez obu kontrahentów. Ceny pszenicy na rynkach światowych zaczęły zwyżkować silnie, poczynając od drugiej połowy sierpnia, a więc pod niewątpliwym wpływym zakupów mobilizacyjnych dla potrzeb wojny.

Na roboty publiczne powołane zostaną osoby

podlegające zastępczemu obowiązkowi wojskowemu

Warszawa. (PAT) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało okólnik do wszystkich wojewodów i starostów o sposobie wprowadzenia w życie **zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego.**

W myśl tego okólnika zarządy gmin i O. K. N. powinny niezwłocznie sporządzić spisy osób, podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu oraz **plany robót** i jeszcze w roku bieżącym **powołać te osoby do wykonania pracy, uruchamiając roboty z zakresu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego.**

Osoby obowiązane do pracy powinny być zatrudnione **w gminach zamieszkania.** W wypadku niemożności znalezienia takich robót gminnych, zarząd tej gminy zawiadamia o tym właściwą powiatową władzę administracji ogólnej, **która powinna zarządzić zatrudnienie osób na robotach dla innej władzy, czy też instytucji.**

Czynności przygotowawcze do zastępczego obowiązku wojskowego winny być przez zarządy gmin ukończone w takim terminie, **aby od października osoby, podlegające pracy zastępczej, mogły już odbywać pracę.**

Ponieważ wśród osób, podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, mogą znaleźć się osoby **zatrudnione w służbie państwowej i samorządowej,** których powołanie mogłoby być niewskazane ze względu na interes publiczny, przeto osoby te mogą być zwalniane od pracy w drodze wyjątku. Zwolnienie tej kategorii osób zarządzają kierownicy powiatowych władz administracji ogólnej we własnym zakresie lub na wniosek władz państwowych i samorządowych.

Sowiety głównym dostawcą materiałów pędnych dla „czerwonej" Hiszpanii

Z danych, ogłoszonych przez państwowy sowiecki monopol środków pędnych i olejów-smarów, a dotyczących eksportu za okres pierwszych 8 miesięcy br., wynika, że z globalnej ilości 1.228.801 ton **wywieziono do Hiszpanii 155.955 ton.** Dla orientacji wypada nadmienić, że eksport środków pędnych z Sowietów w tym czasie do Anglii i Niemiec był tylko nieznacznie większy, gdyż wynosił odpowiednio 192.450 ton i 168.820 ton, podczas gdy eksport do wszystkich innych państw był daleko mniejszy.

Bezrobocie w Polsce spada w dalszym ciągu

Na terenie całej Polski zarejestrowano w dniu 15 września br. ogółem 252.276 bezrobotnych wobec 261.884 na dzień 1 bm., 272.575 w dniu 15 sierpnia i 276.781 w dniu 1 sierpnia br. W ciągu ostatnich dwóch tygodni ilość bezrobotnych zatem zmniejszyła się o 9.608 osób, zaś na przestrzeni od 15 sierpnia do 15 września br. **o przeszło 20.000 osób.**

Do stałego spadku stanu bezrobocia w Polsce przyczyniają się **zarówno roboty, prowadzone przez Fundusz Pracy,** w których znajduje zatrudnienie **znaczna ilość bezrobotnych,** jak i coraz bardziej występująca **poprawa koniunktury** w życiu gospodarczym naszego **kraju.**

PRZEGLĄDAMY PRASĘ.

Rżnij tuwimowskim karabinem o ziemię

Świat literacki jest mocno podekscytowany terminem, w którym ma nastąpić wybór członka do Polskiej Akademii Literatury.

Jak dotychczas, wyłaniają się dwie kandydatury: Kazimierza Wierzyńskiego, autora „Lauru Olimpijskiego" i zdobywcy złotego medalu na wszechświatowej Olimpiadzie, oraz Juliana Tuwima.

W tej sprawie pisze „Goniec Warszawski":

„Z powodu wzrostu nastrojów antysemickich, niemożliwym będzie powołanie do PAL-u Juliana Tuwima".

„A. B. C. dodaje do tego od siebie uwagę:

„Powołanie do PAL'u Tuwima bez względu na wzrost lub upadek nastrojów antysemickich, byłoby zawsze prowokacją".

Kryterium nastrojów nic tu nie ma do gadania. Kazimierz Wierzyński jest olimpijczykiem, jego „Laur Olimpijski" był laurem całej poezji polskiej, więc co tu się zastanawiać?

Że Tuwim jest żydem, to jego osobista rasowa sprawa.

Jesteśmy tedy przekonani, że PAL. nie palnie głupstwa i „rżnie tuwimowskim karabinem o ziemię", a przyozdobi się laurem przez rozsądny wybór kandydata, który będzie Akademii chlubą, jak już jest chlubą poezji polskiej.

Dyplomata w kradzionym aucie

„Kurier Poznański" za belgijskim pismem „Le Pays Réell"" podaje ciekawą wiadomość:

„Delegat „czerwonej" Hiszpanii, Żyd Alvarez del Vaya, pojawił się w Genewie we wspaniałym, luksusowym samochodzie, który... skradziony został hiszpańskiemu arystokracie.

Przypadek chciał, że właściciel samochodu znajdował się w tym czasie w Genewie i na ulicy ujrzał swój pojazd, który natychmiast poznał. Udał się przeto na policję, gdzie udowodnił dokumentami, że samochód jest jego własnością.

Władze genewskie zajęły samochód i oddały go właścicielowi.

„Czerwony" delegat znalazł się w położeniu conajmniej... niemiłym".

Kradzione nie tuczy!

Komunizm i hitleryzm dwa bratanki...

Niezwykle interesujący wywód na temat komunizmu w Rosji i hitleryzmu w Niemczech znajdujemy w „Kurierze Polskim":

„Z wywodów Hitlera wynika, że uważa on siebie za apostoła walki z komunizmem, a naród niemiecki za doskonałe i skuteczne narzędzie do użycia w tym celu, ażeby zarazę komunizmu wytrzebić na całym ziemskim globie

Napozór argumentacja wydaje się przekonywująca. Po pewnym namyśle nasuwają się wątpliwości, budzące nieufność nie tylko do apostoła, głoszącego ideę, ale i do narzędzia tej ideologicznej walki, które on tak zachwala.

Gdzież bowiem jest ten komunizm, z którym mamy walczyć pod przewodem Hitlera?

W Rosji napewno go nie ma. Zresztą nie ma w tym nic dziwnego, bo dzieje świata wykazują, że ta forma gospodarki, którą nazywamy komunizmem, a która polega na równym podziale dóbr ziemskich między ludzi, dawała się tylko urzeczywistnić w niewielkich zrzeszeniach ludzkich, zjednoczonych duchowo myślą o przyszłym życiu w zaświatach i oddanych ascezie, to znaczy w klasztorach.

W Rosji obecnie są hasła komunistyczne, jest partia komunistyczna, ale jeżeli ktoś chciałby tam walczyć z komunizmem, to trafiłby w próżnię, bo komunizmu tam nie ma.

W takim razie z czym obecnie w Rosji należałoby rozpocząć walkę na śmierć i życie?

W życiu gospodarczym zapanował tam ustrój, oparty na zasadach, które nazywaliśmy dotychczas kapitalizmem państwowym. Niektórzy ekonomiści twierdzą, że ustrój ten w praktyce zbliżony jest bardzo do stosunków, które zapanowały w Niemczech po opanowaniu władzy przez hitleryzm, że ta analogia stale się zwiększa i że Niemcy i Rosja, jak dwa pociągi, biegnące po różnych ideologicznych torach, zmierzają do tej samej stacji praktycznych wyników. Niedawno stwierdził to p. Henry Lauffenburger w obszernej rozprawie, zamieszczonej w miesięczniku „Revue politique et parlamentaire".

W Rosji rolnictwo jest kierowane przez państwo i określana jest z góry część zbiorów, która ma być oddana państwu. W Niemczech „każdy producent rolny ma wyznaczony kontyngent roczny, który powinien dostarczyć organizacjom korporacyjnym po maksymalnej cenie".

W Rosji zyski z przedsiębiorstw przemysłowych są reinwestowane. W Niemczech państwo oznacza maximum, ponad którym dywidendy muszą być reinwestowane w całości gospodarki zbiorowej.

Podobieństw możnaby przytoczyć wiele".

Analiza i wniosek bardzo ciekawe. Wszak zarówno i komunizm, jak i hitleryzm walczą z Kościołem.

Komunizm i hitleryzm dwa bratanki.

(ski).

Z cyklu: Jak to na manewrach ładnie (6)

Królowa broni w akcji

Nie noszą lampasów — lecz szary ich strój...

Reportaż z manewrów wielkopolsko-pomorskich

Napisał umyślny wysłannik naszych wydawnictw Leon Sobociński

Miejsce postoju, we wrześniu.

Sprawozdawców wojennych zakwaterowano w Żninie, w hotelu Górnego. Sąsiadowałem z Kazimierzem Wierzyńskim z „Gazety Polskiej" o ścianę. Wspominam o tym, bo tego hotelu nigdy nie zapomnimy. Noc w noc z przeciwległego podwórka dochodziło do naszych uszu przeraźliwe skomlenie biednego psa, maltretowanego na uwięzi przez nieludzkiego gospodarza. Wył biedny, (szkoda, że nie gospodarz) jakby wnosząc do prasy skargę na swój sobaczy los. I trafił dobrze, bo poeta Wierzyński zbudzony wczesnym rankiem rozdzierającym szczekaniem psiny, w ataku wielkiego współczucia, krzyknął przez otwarte okno na cały rynek żniński:

— Panie gospodarz, puść pan psa, bo ja mu męki skrócę!

Myślałem, że od huku donośnego głosu cały Żnin się ocknie przestraszony. Może znów atak? Nawet sobaka zaniemówiła.

I od tej pamiętnej chwili mieliśmy już „noc spokojną i dzień nie tęskliwy". Oto, co znaczy prasa. Czyż nie któreś tam mocarstwo?

Przywodzę na pamięć ten incydent również i dlatego, ażeby uwyraźnić Wielmożnemu Czytelnikowi, który jest tego mocarstwa cząstką, a my dziennikarze jeno sztabem, że warunki pracy mieliśmy twarde i bojowe. Major dypl. Kempski nie żartował z nami. Pobudka o 6 i 7 jazda autem w teren do samego zmierzchu. Dziennie robiliśmy do 300 kilometrów, nie włączając w to naszej bieganiny po polach za ciekawymi fragmentami walk, za dreszczykiem wojennej emocji.

Nie będę się przecież rozrzewniał nad dolą prasy, gdy w stokrotnie cięższych warunkach terenowych pracował żołnierz. Ten to i nie dojadł czasem, bo kuchnie polowe, szelmy, tak dokładnie markowały wojnę, że rzadko na czas przybywały, dekując się na tyłach armii.

Ale poczciwe żołnierzysko, ściągało w talii pasa i powściągało swą oskomę. Ani jedna gęś, ten wróg żołnierza numero 1, nie rozstała się ze swym żywotem; a tyle było, psia krew, na każdym kroku gęsich ponęt.

Spytałem pewnego właściciela majątku, gdzie kwaterowało wojsko:

— Czy nic panu z żywego a pierzastego inwentarza nie zginęło?

— Panie redaktorze, właśnie dziwię się, że wszystko w najlepszym porządku. Nasz żołnierz i ten z Polski A i ten z Polski B to prawdziwy dżentelmen. Nawet go prosić trzeba bardzo, ażeby coś wziął. Na swoją rękę nie fasuje.

— Jednak podczas manewrów ma pan pewne szkody?

— E, proszę pana, a gdybym nawet i miał, to czyż nie większą szkodę poniósłbym od wojsk nieprzyjacielskich. Dla naszego żołnierza nie ma ostatniej koszuli do pożałowania.

Ale nawracam do kuchni polowej i do dobrych obyczajów naszych żołnierzyków. Dziś już stała się nieaktualna stara pieśń wojacka:

„Leci baba do rotmistrza,
A gęś z garnka łeb wytrzyszcza.
Baba wraca od rotmistrza
A gęś z garnka do tornistrza."

Żołnierz armii polskiej ma lepsze specjały w swej kuchni polowej, aniżeli gęsina. Zajrzyjmy do garnka. Toż to menu Gastronomii, czy innego Palais Royal.

— A coście dziś mieli na obiad? — zwraca się nasz przewodnik mjr. Kempski do kucharza.

— Melduję, panie majorze, co mamy porcję „R" — służbiście, a tajemniczo informuje wojskowy warzykrupa.

— Cóż to za zakonspirowana porcja „R" — pytam zaintrygowany majora. Odpowiada mi sam kucharz z samopoczuciem wyższości w głosie, olbrzymią kopyścią zamiatając burzujący się parą kocioł:

— Rezerwowa!

— No dobrze, a niech mi to pan kucharz przełoży na język cywilny.

— Na obiad będziem mieli mięso, kartofle, kapustę, kaszę, słoninę i do tego kawę.

Przypomniało mi się nasze cywilne menu po restauracjach, gdzie nam obiecywano daleko idące zniżki, a tymczasem część z tego była prawdą: zniżki, daleko poszły, lecz ceny... pozostały. Sfutrowałbym tej kaszy, ale rozkaz wyjazdu.

Znów zamknięci jesteśmy w autokarze, pozostawiając po za sobą kuchnie polowe, sterczące swymi dymiącymi rurami ku górze.

— Kuchnie polowe — ktoś objaśnia — są dwojakiego rodzaju: antypancerne i przeciwlotnicze..., ale wywód ten nikogo nie interesuje, bo trzymając się głównej arterii komunikacyj, obserwujemy z rozanielonym zachwytem najśliczniejsze partie jeziorzystej okolicy ziemi pałuckiej.

— Popatrz, popatrz pan, co tam kaczek na jeziorze — entuzjazmuje się któryś z myśliwych.

— Dziennikarskich? — pyta niepoprawny jakiś scriba.

— Panowie redaktorzy — woła major — tylko bez kaczek — piszcie prawdę co widzicie. Ot — tam, czerwoni mają zdobyć przejście, w tym celu osłonili się...

— Patrzcie — o—o—o, tam smali kawaleria!

— Daj pan spokój z kawalerią, w przyszłej wojnie nie będzie kawalerii, a tylko piechota posadzona na konie, — docina majorowi Bogusławskiemu z „Kuriera Warsz." który się wybrał na manewry w mundurze ułana — jeden z kolegów.

— Tak, tak! Piechota królową broni.

— Monarchinią! — ktoś poprawia i zaraz nuci pod wąsem: „Nie noszą lampasów lecz szary ich strój..."

1) Smacznego! — życzy biesiadnikom, wcinającym porcję „R", poeta K. Wierzyński *) 2) W kartoflisku. 3) Nasz „wywiad" w ostrym pogotowiu z „ostrym" kundlem.

Major red. Bogusławski stracił do reszty humor i tego dnia nie powiedział już ani jednego kawału żołnierskiego z niewyczerpanego swego repertuaru.

Okolica — cudo, malowane ręką Michała... Archanioła Panu Bogu na Imieniny.

Orientujemy nasze mapy. I nazwy, — cóż za intrygujące nazwy; pierwszy raz słyszę, ażeby w Polsce był i Rzym i Paryż i Wenecja i Grzeczna Panna i Babiegać.

Jakaż ta Polska pięknie wielkomocarstwowa. Rzym — proszę! Całą tylko słabą stroną tego Rzymu jest to, że brak mu nie tylko Bazyliki, ale i małego choćby kościoła. I w Paryżu byłem, choć wystawy nie widziałem. Ale za to po tych okolicach posuwamy się bez wiz, paszportów i ograniczeń dewizowych, jedynie za magiczną przepustką kierownictwa ćwiczeń.

* * *

Już omrok senny kładł się na szare pola, opatulając szarego żołnierza, wyciągniętego w tyralierskiej rozsypce w skąpym gąszczu zielono-rdzawych kartoflisk, gdy wracamy do kwatery. Jutro decydujące natarcie i, czuj duch — skoro brzask.

Przycichły głuche porykiwania zagniewanych armat, i złośliwy ustał rzegot maszynówek karabinowych. Tylko jeszcze w górze warczy zapóźniony z wywiadu motor bo twardą miał dziś służbę.

Wokół cisza omdlała zmogła drogie, omdlałe nasze żołnierstwo. Ale czujki nie śpią.

Mroczna i głucha cisza — cisza przed nad czołgającą się burzą...

.nie noszą lampasów, lecz szary ich strój...

Pst... Kto tam?!... Czuuwaaj...

Po cofnięciu płatnych urlopów nauczycielom czynnym w Z. N. P.

W związku z rozmową, jaka odbyła się między ministrem Świętosławskim a przedstawicielami Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz wiadomością **o cofnięciu urlopów płatnych nauczycielom, pracujących w Z. N. P. oraz wydawnictwach Z. N. P.**, stało się wiadomym, że zainteresowani, którym mają być cofnięte urlopy, raczej wyjdą ze szkolnictwa, **aniżeli rzucą swoje stanowiska w Z. N. P.** Tym samym więc przystąpienie Z. N. P. do Obozu Zjednoczenia Narodowego wydaje się jako przesądzone w sensie negatywnym.

Konferencja w sprawie czytelnictwa na wsi

W Związku Izb i Organizacyj Rolniczych w Warszawie odbyła się dnia 21 bm. konferencja w sprawie czytelnictwa na wsi, zwołana przez **centralny komitet do spraw młodzieży wiejskiej.**

Tydzień Szkoły Powszechnej

W czasie od dnia 2 do 10 października b. r. odbędzie się 4-ty „Tydzień Szkoły Powszechnej".

Z uwagi na powszechnie uznane cele nad których zrealizowaniem pracuje Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło się do wszystkich wojewodów i starostów z zaleceniem ażeby akcja 4-go Tygodnia Szkoły Powszechnej spotkała się z najwyższą przychylnością i poparciem władz państwowych i samorządowych.

Plon dziesięciu dni

Pierwsze dziesięć dni ciągnienia czwartej klasy trzydziestej dziewiątej loterii klasowej zakończyły się rozlosowaniem 34.000 wygranych, wśród których znalazły się wygrane po: 100.000, 75.000, 50.000, 30.000 i 20.000 złotych. Zaznaczyć należy, że obecnie największymi względami obdarzyła Fortuna płeć piękną.

Zacznijmy od największych, stutysięcznych wygranych. Padły one na numery 118.260 i 53.915. Jedna z ćwiartek pierwszego z tych numerów była w posiadaniu

p. Ludwiki Pawłowskiej, urzędniczki, zamieszkałej w Warszawie przy ul. Stalowej nr. 43.

Właścicielami drugiego z tych numerów są mieszkańcy Krakowa.

Siedemdziesięcioma pięcioma tysiącami, które padły na **nr. 111.755** podzieliło się czterech **kupców warszawskich.**

Pani Helena Dunin-Wolska, urzędniczka, zamieszkała w Warszawie, zainkasowała 20.000 zł., jako właścicielka połowy losu nr. 57.217, który wygrał 50.000 zł. Takąż sumę otrzymała

pani Zofia Niemczykowa z Katowic, gdyż nabyła inny podobnie szczęśliwy numer losu, mianowicie 54.692. Trzecia ćwiartka była w posiadaniu

pani Stanisławy Siemienasówny, ekspedientki firmy „Adamski", zamieszkałej w stolicy przy ul. Wareckiej 12. Pani Halina Bednarska otrzymała 10.000 zł. za ćwiartkę losu nr. 151.301.

Innymi wygranymi podzielili się przedstawiciele najrozmaitszych warstw społecznych.

Ciągnienie czwartej klasy trwa w dalszym ciągu, a w dniu 29 b. m. wylosowany będzie milion. Jednocześnie można już zaopatrywać się w losy do pierwszej **klasy** czterdziestej loterii klasowej.

Fatalny chochlik zecerski uśmiercił zasłużoną działaczkę

Do wiadomości o odznaczeniu Pomorzan zakradła się omyłka zecerska, mianowicie w rzędzie odznaczonych wydrukowano „śp. Marię Janowską" zamiast **mjr. Marię Janowską** z Podgórza, co niniejszym prostujemy.

Pielgrzymka Pomorzan do Częstochowy

W sobotę, dnia 25 bm. wyruszy do Częstochowy pociągiem popularnym pielgrzymka Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży i Mężów Diecezji Chełmińskiej, aby tam u stóp Królowej Korony Polskiej okazać publicznie: Jesteśmy katolikami! Wierzymy głęboko, pogłębić chcemy swoją wiarę i nabrać sił do wiernej pracy apostolskiej.

Pociąg popularny wyjeżdża z Tczewa w sobotę, dnia 25 bm. o godz. 4-tej rano a zatrzyma się i zabierze pielgrzymów na następujących stacjach dojazdowych: Pelplin godz. 4,26, Morzeszczyn godz. 4.39, Smętowo godz. 4.56, Laskowice godz. 6.00, Grudziądz godz. 6.55, Kornatowo godz. 7.30 Chełmża godz. 7.51, Toruń Przedm. godz. 8.57.

Przyjazd do Częstochowy nastąpi w sobotę o godz. 17,25. Wyjazd z Częstochowy w niedzielę 26 bm. o godz. 22,05.

Wiadomości sportowe

GŁÓWNE ZAWODY SPORTOWE KOLEJOWEGO PRZYSPOSOBIENIA WOJSK.

W dniach 25 i 26 września 1937 r. w ramach „Dnia Kolejarza Polskiego" odbędą się w Toruniu na stadionie wojskowym główne zawody sportowe KPW. W zawodach weźmie udział 350 zawodników i zawodniczek. Zawody zgromadzą na starcie czołowych zawodników Polski, jak Dunecki Grzegorz wicemistrz Polski w biegu na 100 i 200 m, Żylewicz Wilno, Chmiel Katowice i wielu innych. Wśród kobiet ujrzymy Książkiewiczównę, mistrzynię Polski na 60 i 100 m. Kałużową i Orzełównę Katowice. W grach sportowych startować będą czołowe drużyny Polski, jak KPW. Poznań, KPW. Warszawa, KPW. „Olsza" Kraków.

Ze względu na start wspomnianych zawodników zawody zapowiadają się bardzo interesująco.

Początek zawodów w sobotę, dnia 25-go o godzinie 8—12, po południu od godz. 14 do 18-ej.

W niedzielę, dnia 26 bm. finały od godz. 14-ej. Wstęp na zawody ze względów propagandowych bezpłatny.

PRZED MIĘDZYNARODOWYMI ZAWODAMI BOKSERSKIMI W TORUNIU.

We wtorek, dnia 5 października br. odbędą się w Toruniu wielkie międzynarodowe zawody bokserskie pomiędzy drużynami B. C. Heros Erfurt i W. K. S. Gryf — Toruń.

Zawody te wzbudziły wielkie zainteresowanie ze względu na to, że drużyna niemiecka przyjedzie w swym najsilniejszym składzie z mistrzem Europy O. Koestnerem na czele.

Skład drużyny niemieckiej według kolejności wag przedstawia się następująco: Kowalsky Pfeifer, Otto Koestner, Kurt Koestner, Hans Koestner, Bode, Mueller i Bey.

WALASIEWICZÓWNA WYJECHAŁA DO AMERYKI.

We wtorek na statku „Batory" odjechała z Gdyni do Nowego Jorku Stanisława Walasiewiczówna. Bezpośrednio przed odjazdem oświadczyła ona korespondentowi P. A. T., że z tegorocznych wyników swoich w Polsce jest całkowicie zadowolona, a szczególnie z ustanowionego przez siebie nowego rekordu świata w skoku w dal.

Wprost z Nowego Jorku Walasiewiczówna pojedzie do Cleveland, gdzie po paru tygodniach wypoczynku kontynuować będzie przerwane studia i zajmie się trenowaniem polskich sokolic, którym wróży świetną przyszłość sportową.

Walasiewiczównę żegnali na dworcu przedstawiciele gdyńskich władz sportowych oraz liczne rzesze sportowców.

HELENA STEPHENS PRZECHODZI DO ZAWODOSTWA.

Nowy York. (PAT) Amerykańska mistrzyni olimpijska i rekordzistka świata, Helena Stephens, zawarła kontrakt z amerykańską wytwórnią filmową, na zasadzie którego nagrywać będzie filmy lekkoatletyczne o charakterze instruktywnym. Kontrakt ten pozbawia świetną lekkoatletkę praw amatorskich.

Na podobnych warunkach przeszli do filmu dwaj znani lekkoatleci amerykańscy Glenn Hardin i Glenn Morris.

STAN TABELI LIGOWEJ.

Po niedzielnych meczach piłkarskich o mistrzostwo Ligi państwowej stan tabeli przedstawia się następująco:

		gier	pkt.	st. br.
1.	Cracovia	15	22:8	38:12
2.	A. K. S.	15	22:8	30:16
3.	Ruch	16	21:9	38:19
4.	Wisła	16	17:9	29:13
5.	Warta	14	16:12	28:26
6.	Warszaw.	15	14:16	25:36
7.	Pogoń	13	13:13	18:16
8.	Ł. K. S.	15	12:18	30:29
9.	Garbarnia	15	11:19	21:36
10.	Dąb	18	0:36	0:54

Chełmża

— **Święto rolnicze** połączone ze „Świętem konia" odbędzie się tu dnia 26 bm. W programie m. in. poświęcenie Pomorskiej Spółdzielni Rolniczej, pokazy przysposobienia rolniczego, gospodyń i owocarskiego. O godz. 17 korowód dożynkowy na boisku miejskim.

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ z dnia 22 września 1937 r.

Dewizy

Belgia 89.25—89.43—89.07; Berlin 212.97—212.11; Gdańsk 100.20—99.80; Amsterdam 292.50—293.22—291.78; Kopenhaga 117.54—116.96; Londyn 26.27—26.34—26,20; Nowy Jork czeki 5.29 i pół — 5.30 trzy czwarte — 5.28 i ćwierć; kabel 5.29 trzy czwarte — 5.31 — 5.2 8i pół; Oslo 132.33—131.67; Paryż 18.20—18.40—18.00; Praga 18.43—18.48—18.38; Sztokholm 135.45—135.78—135.12; Zurych 121.70—122.00—121.40; Wiedeń 99.20—98.80; Mediolan 27.98—27.78; Helsinki 11.63—11.66—11.60; Montreal 5.30 i pół — 5.28; Tel Aviv 26.34—26.20.

Tendencja mocna.

Waluty

Belgi belgijskie 89.43—89.00; dolary amerykańskie 5.30 — 5.27 i pół; kanadyjskie 5.29 i pół — 5.27; floreny holenderskie 293.22—291.50; franki francuskie 18.40—17.90; franki szwajcarskie 122.00—121.20; funty angielskie 26.34—26.18; guldeny gdańskie 100.20—99.80; korony czeskie 18.20—17.40; korony duńskie 117.54—116.70; korony norweskie 132.33—131.35; korony szwedzkie 135.78—134.80; liry włoskie 23.10—22.30; marki fińskie 11.66—11.20; marki niemieckie 125.00—121.00; szylingi austriackie 9 ... —96.00; marki niemieckie srebrne 132.00—126.00; Tel Aviv 26.20—25.90.

Akcje.

Bank Polski 107.50—108.00; węgiel 26.00—26.25; Lilpop 53.50.

Tendencja mocniejsza.

Papiery

4 i pół proc. pożyczka wewnętrzna 55.65—55.50—56.00; 3 proc. pożyczka inwestycyjna pierwsza emisja 67.50 serie 81.00—81.75 — druga emisja 68.50 serie 83.00; 5 proc. pożyczka kolejowa 58.00; 4 proc. pożyczka premiowa dolarowa 38.50; 4 proc pożyczka konsolidacyjna 58.50—58.25 ostatnie dr.; 8 proc. ziemskie dolarowe kupon 37.08; 4 i pół proc. ziemskie seria piąta 56.00—55.75; 4 i pół proc. Warszawy 59.50; 5 proc. Warszawy 1933 r. 62.75—62.50—62.63; 5 proc. Łodzi 1933 roku 56.00.

Tendencja dla pożyczek utrzymana dla listów nieco słabsza.

TABELA LOTERII

z dnia 22 września

Ciągnienie I i II

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana Zł. 5.000 na Nr. 178712

Zł. 15.000 na nr: 51122 94460

Zł. 10.000 na nry: 878 10303 18806 63328 160709

Zł. 5.000 na nry: 67610 101111 126422

Zł. 2.000 na nry: 2433 6779 20831 30884 36313 55540 72136 117785 119513 137564 153681 160757 175684 182342 193750

Zł. 1.000 na nry: 377 2300 18845 24117 25548 43492 47041 48623 57420 60867 64075 66682 67937 83372 83510 98102 103611 106676 111976 114946 116522 129251 154761 156731 159859 183574 189882 194354

Wygrane po 200 zł

23 56 83 125 257 354 448 536 669 990
1592 753 67 70 976 2080 24 313 59 408 527
530 63 84 701 65 908 3110 221 371 446 659
880 970 4171 309 27 63 764 808 21 5171
370 451 60 586 691 738 55 6322 50 83 405
29 97 522 617 743 812 67 99 7050 161 483
948 71 8001 283 87 90 355 583 654 9327
51 419 79 86 565 610 824 911
10008 23 324 77 116 93 671 886 96 934
11229 409 82 570 79 84 656 77 885 12189
268 329 421 818 58 13078 328 401 649 742
967 76 14014 239 95 339 412 30 55 94 604
11 95 783 15155 351 58 525 49 91 624
72 990 97 16258 359 421 514 673 756 840
74 936 17147 51 305 661 790 982 18019 74
112 68 214 27 466 517 47 631 19016 125
34 350 85 717 824
20020 204 349 403 8 84 692 724 882 928
21094 336 506 645 890 22003 199 217 498
570 720 43 831 926 23042 270 72 329 77
578 629 708 827 24167 99 245 68 334 434
76 517 93 767 970 25180 248 58 415 80 560
80 746 26042 148 269 334 416 75 740 86 90
812 913 27019 93 142 386 573 659 68 69
74 728 920 28128 371 465 573 751 65 88
29176 267 81 660 87 900 79
30235 39 411 512 623 724 62 819 60 903
18 31096 224 312 475 623 760 69 32312 19
56 617 79 95 797 906 33004 51 360 485 526
83 715 28 34006 92 101 297 383 563 630
823 79 35025 61 98 156 290 315 89 481 521
77 612 85 831 971 36123 243 448 545 645
867 945 37147 300 60 87 554 936
38130 89 94 251 576 819 956 39016 138
532 877
40103 56 204 24 702 41034 187 512 40
61 67 622 62 880 95 951 42081 114 321 413
32 571 813 43129 63 68 360 436 650 865
97 44099 511 749 830 44 901 45340 588
614 735 870 944 46047 65 148 423 87 90
724 29 58 878 968 47204 486 571 747 847
85 93 940 48080 150 238 77 97 461 555 58
996 49042 76 160 305 44 511 69 650 68
85 774 98 892 910 60 69
50040 46 355 51248 89 313 33 626 776
963 52076 250 343 565 95 53007 579 898
908 90 54065 355 74 493 66 61 984 55153
988 56055 58 62 107 61 261 324 49 407 8 29
43 95 689 724 801 903 89 57030 34 335
480 98 682 937 58129 242 63 80 341 59013
123 219 67 343 402 15 99 597 793
60054 77 414 717 33 809 15 61030 66
191 771 932 63 68 62023 45 57 113 71 308
50 415 680 728 841 63028 84 295 324 497
709 843 64020 77 154 204 39 76 542 706
855 65052 156 459 578 663 65 730 801
66049 86 681 747 876 77 942 67073 107 33
87 335 98 492 545 734 914 85 68048 169
86 351 445 69347 561 80 697 705 39 988
70227 32 33 59 93 336 597 786 852 71072
134 203 6 362 97 741 44 70 982 72013 72
245 86 335 444 80 613 16 39 809 907 35
73397 420 529 87 95 614 835 906 74117 365
558 736 910 40 75137 553 646 985
76184 223 98 353 668 709 84 813 69 77040
45 395 42 331 365 91 655 817 969 78013 80
180 203 336 580 742 995 79325 473 623 48
51 96 714 871 926
80045 77 156 251 439 599 721 94 819 36
81001 53 346 424 611 76 743 864 930 82
82113 66 279 332 55 486 593 968 83000 154
482 623 34 64 817 26 27 32 963 78 84069
108 96 282 85 343 419 699 746 85070 175
93 316 33 516 620 745 86036 85 381 417 534
742 87071 126 32 42 421 88 779 88183 85
343 576 84 626 47 754 850 89011 31 246
358 486 887
90041 75 137 249 38 72 74 99 340 78 505

616 82 95 724 877 90 91 927 91014 72 12
40 202 500 44 614 794 849 996 92040 212
585 873 981 93106 28 287 434 74 588 794
923 94018 37 112 68 69 257 91 318 41 579
739 801 95165 682 752 96030 208 403 600
55 700 8 814 15 901 97089 327 405 547 92
636 95 724 82 935 70 98135 72 307 16 607
866 910 99308 65 91 639 728 48 804 917
100164 72 207 24 43 356 95 450 701 68
101048 138 46 359 462 541 814 102099 221
94 339 424 27 90 548 707 67 817 66 103103
430 603 70 786 968 104034 157 206 43 448
62 529 638 737 831 71 105159 200 20 418
501 98 838 106008 109 263 626 30 700 98
805 91 107028 49 137 96 218 68 70 316 70
641 822 76 108006 63 384 423 60 81 540 69
652 877 920 28 65 109001 210 325 53 68 73
542 613 718 46
110112 268 434 539 68 111332 402 39 94
511 48 673 787 917 112047 119 74 476 513
804 25 963 113087 337 51 425 40 47 68 524
85 629 35 785 906 58
114045 102 205 432 503 88 646 726 76 860 953
115132 375 457 93 508 18 48 625 27 38 723 79
840 951 91 116111 250 324 90 549 822 929 46
117083 208 53 348 488 118002 112 18 375 533
678 794 869 82 905 64 119023 43 99 108 228
428 513 660 956
120128 79 798 848 121012 176 211 628 724
44 72 901 122057 63 471 567 765 809 40 956 78
123169 236 56 64 86 315 55 78 800 45 983
124145 300 65 446 614 814 29 973 125135 318
44 761 866 909 11 51 126000 90 301 433 525
667 884 127030 73 167 268 425 794 128039 80
611 26 69 129130 33 79 98 339 437 88 684 864
989 94 98
130197 237 448 56 75 596 613 875 914 131549
601 8 42 730 44 894 132008 60 79 135 50 52
318 62 75 77 96 487 667 993 133018 63 156 71
722 930 55 134042 96 257 353 88 668 95 770 99
135015 108 13 21 50 77 277 83 436 702 18
136045 412 508 629 88 796 935 53 99 137038
317 503 24 712 51 953 62 138045 54 92 237
310 39 49 58 457 600 785 139196 306 52 411
576 78 713
140198 208 42 49 301 422 609 51 765 882
141034 67 94 250 303 36 414 645 46 735 836 37
978 142025 179 219 316 71 456 67 984 739 874
907 50 84 143129 70 372 463 521 88 784 902
144155 71 423 31 34 44 46 777 814 31 930 32
145133 230 316 99 740 75 855 93 928 47 146149
298 337 642 781 904 147286 395 837 984 148138
87 303 674 96 97 706 807 40 982 149350 446
597 798 864
150248 517 757 66 74 892 936 53 151010 20
157 356 502 67 784 938
152253 421 78 522 47 632 867 919 153174
516 48 84 91 712 36 69 831 935 154126
244 51 57 461 756 155072 101 545 708 51
817 50 959 64 156054 91 183 365 791 815
69 998 157020 130 384 815 158169 204 368
439 88 578 629 35 61 790 864 900 159145
453 577 78 637 50 727 879
160015 40 306 51 97 450 591 760 800
28 58 161010 221 423 75 903 35 162003
266 86 332 575 918 163079 456 720 70 97
164038 130 248 328 519 829 49 913 22
165072 192 643 166207 300 46 430 516 79
814 937 55 167013 24 30 257 402 23 515
79 623 744 168189 400 61 84 874 169071
177 281 462 586 683
170020 81 157 266 84 317 35 45 407 86
726 840 58 977 171204 506 15 906 90
172238 306 52 74 704 16 45 173164 331
444 624 87 729 886 174033 79 248 781 895
930 175131 207 56 357 64 453 86 502 27
60 735 61 821 85 176064 244 309 417 641
989 177026 53 81 92 225 85 321 423 29 561
601 833 906 178020 190 231 83 361 413
58 77 702 88 809 18 179225 325 53 607 705
66 936 87 93
180290 99 388 401 56 181108 288 343 51
492 531 62 628 898 951 63 70 182379 425
26 527 749 58 997 183032 146 242 557
833 934 184044 94 173 595 731 867 996
97 185426 660 91 186235 373 825 929
187278 452 529 70 625 729 95 827 73 994
188015 110 73 215 16 406 751 88 814 26
79 969 74 189026 284 387 406 8 96 672
775 913 71
190011 55 187 261 519 603 842 907 191196 247
387 548 834 192046 204 193012 75 136 698 876
194035 165 643 74 83 700 19 29 972

Ciągnienie III

Wygrane po 200 zł

69 482 585 1380 739 2225 42 3273 453
637 4117 729 801 967 5164 208 387 88 486
867 6720 996 7357 64 490 8072 252 333 764
84 9026 707
10014 366 888 11057 403 876 12135 260
413 45 82 557 600 4 872 944 51 13132 82
248 865 83 906 23 14124 300 21 727 813 14
46 15241 407 51 521 641 804 16105 80
17058 574 18241 19167 642 880
20431 70 615 32 755 854 21072 92 303
64 513 16 993 22037 168 880 23418 24279
837 954 25025 386 705 26111 531 773 950
27167 213 520 27 636 28807 29044 640 792
854 961
30000 171 234 300 524 641 782 912 14 28
86 31042 90 187 507 633 86 32685 33107
48 285 445 502 55 34350 683 704 90 35803
36463 501 85 972 37388 456 83 38277 318
511 691 98 39059 65 104 482
40660 41037 881 929 42056 323 797 982
43009 147 228 581 831 39 44261 441 680
735 819 910 45217 371 566 84 609 22 760
889 46216 341 414 616 91 47240 344 64
880 48566 699 793 989 49898 984
50188 89 265 795 51023 81 888 52047 460
688 53508 92 54536 687 55334 474 709 862
56073 140 205 44 418 23 691 827 57141 769
897 994 95 58036 393 404 562 715 59041
863
60315 451 628 61150 320 686 99 769 856
920 42 62134 267 383 533 621 842 63256
84 86 508 610 705 97 64215 29 319 85 519
65059 319 93 410 12 23 655 706 832 901
66169 444 710 17 67001 16 89 195 242 537
712 870 68282 537 651 69 733 69001 549
70141 93 305 467 620 706 29 78 71169
233 499 925 72527 65 73255 325 458 603
785 890 938 61 74551 641 952 75160 472
500 20 645 920 76437 505 27 773 803 946
77117 51 80 286 624 63 78044 451 568
79047 186 270 306 455 666 882 975
80030 81121 285 97 476 535 890 82244
640 757 803 75 83073 88 291 457 619 67
859 84062 130 85440 708 10 28 86180 546
609 49 792 900 87279 417 55 663 756 810
938 88568 602 89128 308 861 63
90001 124 572 91880 922 92731 93091 155
340 510 874 911 94186 309 901 4 95376 827
80 96037 80 133 263 515 25 99 729 94 945
97291 391 723 98056 133 73 419 40 98 706
824 99119 398 523 640 74 80 781 965
100095 190 457 745 101498 578 635 802
18 102156 410 571 91 854 103105 278 627
761 104427 56 601 69 726 967 105155 563
768 809 2 6106134 232 336 683 843 93
107274 563 970 79 108416 529 671 862 952
109233 301 474 618 741 937 48
110180 249 651 783 977 111027 157 425
67 595 668 863 984 112195 568 871 113050
66 77 284 99 540 91 605 38 758 114126 307
413 741891 954 115354 781 854 116210 52
411 34 600 87 863 934 117167 353 810 43
977 118004 841 119129 462
120129 484 744 121094 610 122029 323
123377 497 500 607 124017 315 581 702
125082 134 275 530 747 808 126158 275 708
45 805 127231 325 30 568 637 46 762
128117 642 780 820 129496 811 70 92
130435 697 131558 822 132042 93 338 816
62 133371 551 634 89 804 134129 92 279
348 596 810 135051 229 36 607 9 725 31 97
843 136092 391 864 69 978 137071 267 659
74 784 94 862 138155 203 336 467 706 82
3 806 139122 238 314 474 656 973
140210 538 912 88 141011 303 142101
209 52 453 500 143171 72 480 562 4432
698 976 45077 264 353 64 84 146071 455
61 525 79 42 147097 354 483 93 663 88 774
860 148072 158 671 746 149115 214 503
721 83 857 83 94
150259 82 468 601 151306 579 152074
98 226 657 153073 207 414 964 154226 85
155517 863 156082 140 477 525 42 608 951
157060 566 158164 299 675 984 159152 231
79 335 416 542 628 718 847 71 998
160148 65 758 77 161073 107 529 929
162101 537 935 163166 284 683 741 838
164045 161 222 629 91 709 99 165216 834
82 91 166245 167344 70 414 775 168065 146
70 256 79 447 544 733 169416 643
170249 381 959 171393 901 75 172182
378 889 173355 457 174002 407 597 979
175084 165 413 754 842 960 176216 764
853 966 177496 589 178166 244 382 546
637 776 970 179415 576 701
180133 392 425 778 867 78 939 91 181295
384 413 50 589 182867 994 183162 510 619
872 184299 801 73 92 185345 698 900 34
186267 385 431 777 923 96 187294 528 651
188117 33 778 98 918 51 189232
190048 115 354 560 628 191144 68 438
656 799 844 192019 56 422 505 193054 849
194529 641 747 987

Ciągnienie IV

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000 padła na Nr 149306

Zł 30.000 na Nr 155894

Zł 10.000 na N-ry: 99409 138206

Zł 5.000 na N-ry: 92748 94467 96713 112921

Zł 2.000 na N-ry: 22178 49972 101873 126252 126558 129554 130411

Zł 1.000 na N-ry: 27672 31828 46090 47697 52099 52283 54375 54632 56299 62840 6720 84915 37167 88073 95013 110117 112599 114017 129212 129306 164483 175871

Wygrane po zł 200

490 561 76 987 1045 340 412 2034 90
509 743 823 3821 4030 126 266 409 854
5101 202 20 324 425 567 6305 84 95 580
677 738 7148 299 8879 9164 65 307 85 514
693 813
10032 173 211 778 11249 12122 39 722
13352 568 14144 265 745 871 93 15301 556
16159 434 613 884 17133 914 18256 312
479 610 814 19010 28 135 240 547 94 618
909 24
20012 139 265 303 607 47 872 915 93
21126 51 436 665 713 22246 23022 235 78
93 308 768 868 24014 47 72 277 674 25129
81 358 475 648 26480 604 838 27278 464
853 984 28130 254 61 593 644 781 998
29037 57 347 698 776
30073 289 668 885 31141 453 578 927 69
32017 87 102 15 334 859 901 33021 470 674
34081 158 35092 112 15 45 678 717 821
36335 577 37330 986 38327 95 407 10 84
744 39077 99 468 513 24 26 861 88
40255 343 654 817 62 990 41632 84 876
42814 43610 748 44419 719 45155 46606
938 47285 412 612 48163 337 905 49597
629 979
50136 200 486 604 993 51091 157 762
858 52044 279 500 66 674 92 99 741 53632
706 818 54153 356 819 55168 203 606 732
77926 64 56182 266 782 57283 506 822 956
58261 786 886 59039 182 411 627
60137 538 631 76 822 61243 59 60 327
62126 222 474 657 703 63688 810 22 64036
112 77 88 396 546 780 65373 437 727 66168
684 67177 268 586 637 783 826 83 921
68010 412 538 979 69290 524 974
70027 37 153 458 535 730 71047 122 220
726 72038 60 529 664 72 73231 684 887
74046 147 588 829 75913 76074 468 77542
78131 75 604 73 79018 26 32 68 456 522
709 92
80300 658 957 81045 51 113 266 435
82309 33 97 630 820 83009 82 205 351 698
720 834 84072 136 69 349 82 462 85314
642 762 88 86189 274 463 634 87191 390
506 795 88105 300 452 853 89104 240 470
609 21 763 918 60
90153 367 91028 742 77 91039 215 895
93381 569 939 9411 266 464 95018 573 667
879 929 96066 73 110 53 537 615 840 90
97367 410 56 631 712 962 98046 229 786
99070 90 430 72 583 793 989
100063 510 850 101413 56 543 84 639
904 102144 331 74 780 103815 104092 166
307 642 90 875 105613 900 21 106056 213
674 811 27 107313 481 529 108004 94 327
752 839 49
110152 234 95 302 111178 524 687 773
834 42 940 82 112142 279 788 969 113137
86 489 604 79 836 114278 347 525 898 913
115306 593 761 835 116378 452 117018 87
111 362 822 65 118042 105 521 654 818
119058 76 109 232 358 83 432 779
120701 121241 378 122116 206487 827
123325 514 86 602 772 124295 828 125215
57 686 811 991 126070 335 816 127313 542
629 128313 79 682 875 129172 221 575
130039 113 285 870 933 82 131245 64 614
801 63 132165 89 295 539 669 133142 305
653 134690 908 135558 781 909 136772
996 137382 485 589 704 939 138039 199
209 403 46 571 139309 452 591 607 54 800
36
140104 89 814 932 141513 772 142335
478 508 862 143011 235 52 355 804 13
144074 913 98 145078 387 146141 228 420
716 147128 321 70 517 971 89 148446 564
821 47 149419 579
150708 91 805 85 151180 91 265 70 401
558 786 879 152014 151 395 153074 154
250 374 789 154508 83 155396 470 516 40
50 977 156137 157013 28 890 158353 524
728 80 824 982 159514 75
160333 418 634 40 69 741 161681 820 916
162141 68 380 746 163259 362 642 89 953
164907 165036 151 276 627 53 880 982
166279 568 656 167431 874 78 168109
169007 368 405 11
170005 200 352 499 686 95 171040 128
233 394 746 900 172625 173046 101 314
466 174442 874 941 175336 403 636 176528
663 933 177120 377 90 405 19 855 178054
356 516 32 720 924 179419 73 595 791 943
180373 470 523 181028 141 239 858
182317 531 98 657 183228 324 739 184418
185285 569 769 186631 819 187100 542 792
188959 189070 90 624 909 89
190584 191130 736 192220 329 193021 36
616 86 194441 50

Na toruńskim bruku

— Msza św. za duszę śp. podkom. Wł. Chełmińskiego. Wczoraj o godz. 10 w kościele N. P. Marii odprawiona została Msza św. żałobna za duszę śp. podkom. Chełmińskiego b. kier. wydz. śledczego w Toruniu. Mszę św. odprawił ks. Mykowski. W nabożeństwie żałobnym wzięli udział przedstawiciele władz admin.-samorząd., komendy wojewódzkiej P. P. oraz liczni oficerowie i szeregowi P. P.

— Odznaczenie wiceprezydenta p. Bały. Z okazji „Tygodnia L. O. P. P." władze centralne Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej odznaczyły wiceprezydenta m. Torunia p. Bałę złotym krzyżem zasługi L. O. P. P. za wydatną pracę około rozwoju idei obrony powietrznej i przeciwgazowej na terenie stolicy Pomorza.

— Obwieszczenie Zarządu Miejskiego o wywłaszczeniu. Zarząd Miejski podaje się do wiadomości, że w lokalu Zarządu Miejskiego w Toruniu zostały wyłożone od dnia 22 września do dnia 6 października rb. włącznie plan sytuacyjny i wyciąg z księgi wieczystej dot. nieruchomości nr. 66/36 i 148/70, 48, 65/37 i 64/29, 63/24, 62/13 i 61/4, 57/50, 146/27, 145/23, 144/18 i 143/13 — do publicznego wglądu.

— „Liga Morska i Kolonialna urządza — dancing — w kawiarni Esplanada w dniu 23 września br. we czwartek, na budowę ścigacza morskiego — początek o godz. 20-tej. Wstęp wolne datki.

Ponieważ dochód przeznaczony jest na rozbudowę okrętów wojennych, uprzejmie prosimy o liczne wzięcie udziału w tej imprezie, by poprzeć Fundusz Obrony Morskiej (F. O. M.).

— Kradzież mebli. Wajsand Sella zam. w Toruniu ul. Kopernika 9 zgłosiła o kradzieży 1 łóżka, 1 materacu, 1 stolika, 3 krzeseł, 1 walizki wart. około 105 zł.

— Kradzież roweru. Stójkowski Józef zam. w Popiołach pow. Toruń zgłosił o kradzieży roweru wart. 80 zł.

Pożar na Mokrem. Dnia 21 bm. około godz. 23.30 powstał pożar w zabudowaniach gospodarczych należących do wdowy Heise Waleski zam. w Toruniu ul. Chrobrego 58/64. Pożar strawił stodołę z przybudówką, remizą z drzewa pokrytą papą, oraz większą ilość zboża nie wymłóconego, nasienia, siana, kartofli, drzewa budulcowego oraz innych prezdmiotów rolniczych. Wart. spalonego obiektu wynosi 10.000 zł które pokryje ubezpieczenie.

Z obrad Tow. Rzemieślników Samodzielnych w Toruniu

W ub. poniedziałek w sali Strzelnicy odbyło się walne zebranie Towarzystwa Rzemieślników Samodzielnych przy licznym udziale członków. Zebrani uczcili pamięć zmarłego st. cechu szewców śp. Szleiera. Zebraniu, w którym wziął również udział reprezentant Izby Rzemieślniczej — **p. dyr. Biszoff** — przewodniczył p. **Rolewski.** Po odczytaniu protokólu z ost. zebrania nastąpiło sprawozdanie z działalności towarzystwa. Po obszernej dyskusji wybrano nowy zarząd w nast. składzie: p. **Więcek** — prezes, p. **Woźniak** — wiceprezes, p. **Brzeski** — sekretarz, p. **Knieć** — skarbnik oraz pp.: **Sulecki, Rolewski, Oliwkowski, Siuda i Błaszkiewicz** — ławnicy.

W wolnych głosach poruszano i omawiano sprawy zawodowe, np. pożyczek rzemieślniczych, ubezpieczeń, nauki uczniów itd.

Obrady miały charakter poważny, nacechowany troską nie tylko o własne dobro — ale całego społeczeństwa.

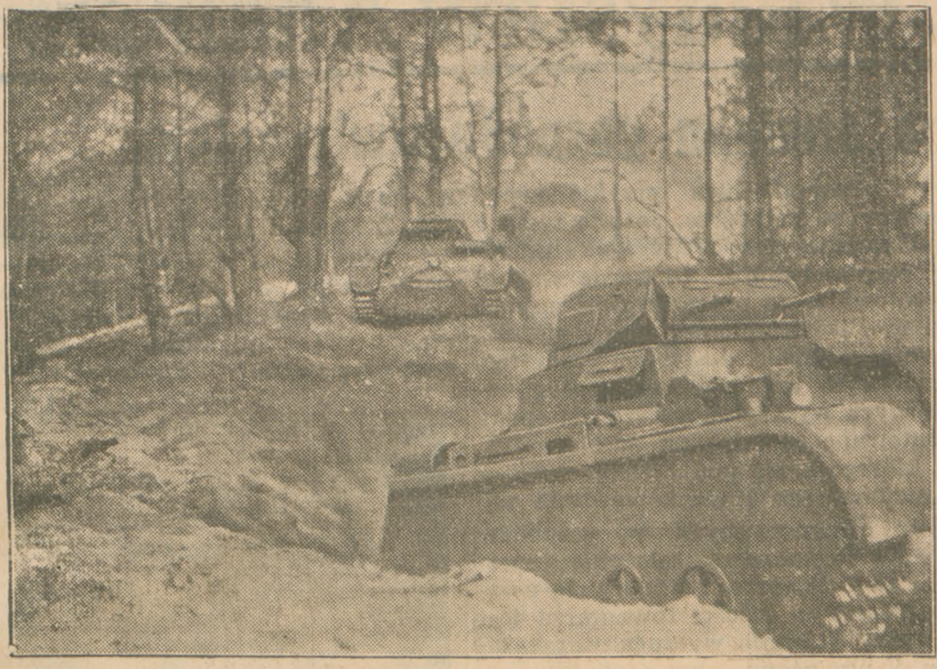
Kurs lotów holowanych w Toruniu

Aeroklub Pomorski zorganizował na lotnisku toruńskim kurs szybowcowy lotów holowanych, na który zgłosiło się 10 kandydatów z Pomorza i innych dzielnic Polski. Kursem, który już się rozpoczął, kieruje kpt. pilot Brzezina.

Kurs lotów holowanych jest najwyższym kursem w szybownictwie i stanowi zakończenie technicznego wyszkolenia pilota szybowcowego.

Dzień w Toruniu

Czwartek, dnia 23 września

Scena z monumentalnego filmu „Zdrajca" wyświetlanego od dziś w kinie „ŚWIT".

Aeroklub Pomorski otrzymuje siedem nowych samolotów

W niedzielę dnia 26 bm. na lotnisku Mokotowskim w Warszawie centralne władze L. O. P. P. przekażą poszczególnym Aeroklubom i ośrodkom przysposobienia wojskowego lotniczego 130 samolotów dla szkolenia młodzieży.

Aeroklub Pomorski w Toruniu otrzyma z tego pięć maszyn, w tym cztery RWD 8 i jedną RWD 13.

Niezależnie od tego Aeroklub Pomorski otrzymał w ostatnich dniach dwa samoloty typu PZL, które brały udział w Challenge'u. W ten sposób tabor Aeroklubu Pomorskiego w Toruniu zwiększa się o siedem maszyn.

Zjazd i obrady piekarstwa pomorskiego

Wczoraj odbyły się w Toruniu w salach Tivoli obrady piekarstwa pomorskiego. Na intencję zjazdu i obrad **ks. Racki** odprawił o godz. 9,30 nabożeństwo w kościele św. Jakuba. Po mszy św. o godz. 11,30 rozpoczęły się w Tivoli obrady na które przybyli liczni delegaci z całego Pomorza.

Zjazd otworzył p. **Józefowicz,** prez. Stow. Samodzielnych Piekarzy z Grudziądza, witając przedstawicieli władz: p. naczelnika **Barciszewskiego** oraz przedstawicieli Izby Rzemieślniczej pp. **dyr. Biszoffa i Jakubowskiego.**

Obradom przewodniczył p. **Szustkowski** z Chełmży. Po przemówieniach przedstawicieli władz i stwierdzeniu listy uprawnionych delegatów na zjazd, zebrani wysłuchali 6 następujących referatów: 1) „Ogólne położenie piekarstwa" — prelegent p. Józefowicz, 2) „Podatki" — p. Nogowski z Grudziądza, 3) „Kalkulacja" — p. Siuda z Torunia, 4) „Ustawa przemysłowa" — p. Siuda, 5) „Sprawa jednolitego przemiału" — p. Józefowicz, 6) „Sprawa inspekcji pracy" — p. Siuda.

Nad wygłoszonymi referatami wywiązała się b. ożywiona dyskusja — w wyniku której uchwalono szereg rezolucyj do władz, w celu polepszenia bytu piekarzy. Po przerwie w 2-giej części obrad załatwiono sprawy organizacyjne związku.

Toruńscy lotnicy lecą do Grecji

Sukces Aeroklubu Pomorskiego

Aeroklubowi Pomorskiemu w Toruniu należy pogratulować ładnego sukcesu. Otóż w wyniku premiowania staranności poszczególnych aeroklubów około konserwacji taboru i sprzętu w 1936 r. Aeroklub Pomorski otrzymał nagrodę w postaci umożliwienia trzem jego działaczom 14-dniowego lotu zagranicznego. Lot ten przysługuje prezesowi Aeroklubu Pomorskiego p. gen. Bortnowskiemu, komendantowi p. w. lotniczego w Toruniu p. kpt. Kaczmarczykowi i najbardziej zasłużonemu członkowi zarządu Aeroklubu p. kpt. Orzechowskiemu.

Prezes p. gen. Bortnowski zrezygnował z lotu na rzecz prezesa filii Aeroklubu Pomorskiego w Inowrocławiu p. dr. Zborowskiego.

Wszyscy trzej nagrodzeni odlatują w przyszły poniedziałek na Bałkany i do Grecji.

SPRAWY ORBISU

Jesień w górach: Kossów, Beskid Śląski, Zakopane.

Jesień w górach: Zaleszczyki, Kossów, Beskid Śląski, Zakopane.

Stałe wycieczki do Paryża na Wystawę Światową.

KALENDARZYK

Czwartek, 23. 9. — Tekli
Piątek, 24. 9. — Teodory

KINA

AS — *Pieśń jej matki*	**ŚWIT** — *Zdrajca*
MARS — *Moskwa-Szanghaj*	**ARIA** — *Sam na sam i Weź serce me*

— Dyżur aptek: W śródmieściu — „Radziecka" — ul. Szeroka. Na Bydgoskim — „Św. Anny" — ul. Mickiewicza. Na Mokrem — „pod Łabędziem" — ul. Kościuszki. Na Jakubskim — „Nadwiślańska" — ul. Lubicka.

Z żałobnej karty

Śp. płk. Antoni Kamiński

Dnia 20 września br. zmarł płk. s. s. Kamiński Antoni, były komendant PKU. Toruń, uczestnik walk o niepodległość Polski. zasłużony oficer. udekorowany szeregiem odznaczeń.

Po przejściu w stan spoczynku, brał żywy i czynny udział w organizacji Związku Oficerów W. P. w st. spocz. Wybierany stale do zarządu okręgowego, pracuje niestrudzenie w powierzonym mu dziale, zawsze uczynny i niezmiernie koleżeński, zaskarbił sobie pełny szacunek i zaufanie kolegów.

W śp. płk. Kamińskim traci Związek Oficerów W. P. w st. spocz. prawego oficera i obywatela, a koledzy oddanego przyjaciela.

Cześć Jego pamięci!

* * *

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 9-tej w kaplicy Szpitala Okręgowego, a wyprowadzenie zwłok z kostnicy tegoż szpitala na cmentarz garnizonowy o godz. 16,30.

Uprasza się wszystkich kolegów o gremialny udział w pogrzebie.

Związek Oficerów W. P. w st. sp.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Najlepsza okazja kupna

Obiady. — Chcesz dobrze i tanio zjeść i wypić, idź do „Ula" — Szeroka 25. Zimne i gorące zakąski. Piwa, wina, wódki i likiery. **„Ul"** — to miejsce spotkań wszystkich przyjezdnych. Tel. 13-60.

Najstarsza i pierwsza Polska Centrala Optyczna Franciszek Seidler, Rynek Staromiejski 16 (obok poczty) tel. 15-74. Dostawa dla kas chorych, klinik ocznych i dla wojska.

Pierwszorzędny Zakład Krawiecki Franciszek Seidler Toruń, Strumykowa 19 parter — wykonuje garderobę męską — damską podług **najnowszych żurnali.** Krój solidny. **Firma Chrześcijańska.**

KRAWATY

A czy wiesz Ty panie młody
Gdzie **krawatów** nowe mody?
Zachwycające desenie
Nabyć możesz w każdej cenie?
Wszak o tem wie każdy
W naszym mieście
Tylko w Fabryce Krawatów
Przy Paulińskim Moście 1.

KRAWATY

Samobójstwo urzędnika

Dnia 21 bm. o godz. 12.50 — kierownik pociągu towarowego nr. 467 idącego z Torunia w kierunku Aleksandrowa — zgłosił że w odległości 200 metr. od stacji kol. Stawki w pow. toruńskim, rzucił się pod pociąg jakiś mężczyzna, który został przejechany na śmierć. Dochodzeniem ustalono, że samobójcą jest 54-letni Piotrowski Stefan, urzędnik Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu, zamieszkały przy ul. Konopnickiej nr. 29.

Śp. zmarły cieszył się wielką sympatią u współpracowników, wśród których tragiczny jego zgon wywarł przygnębiające wrażenie.

Czyżby drugi samobójca

W ub. wtorek po poł. przechodnie znaleźli po drugiej stronie Wisły obok nowego mostu, zwłoki mężczyzny ubranego w mundur wojskowy. Nieszczęśliwa ofiara posiada na ciele postrzałową ranę.

Zachodzi tu prawdopodobnie samobójstwo. Wypadkiem tym zajęły się władze policyjne oraz żandarmeria wojskowa. Niewątpliwie dochodzenia ustalą, co jest przyczyną śmierci żołnierza.

Pomorze - przodujące województwo w kulturze rolnej

Dział ten poświęcony jest gospodarstwom wiejskim, zarówno większej jak i mniejszej własności, które swoim dorobkiem i organizacją pomnażają kulturę rolną.

Rogówko - Władysław Adamczyk

Wzorowa praca na średnim gospodarstwie rolnym

Rogówko 76-hektarowe p. Władysława Adamczyka w powiecie toruńskim — jest typem średniego gospodarstwa rolnego, z którego płynie wielka przykładowość zarówno samej pracy, jak i dzielnej organizacji. Momentem rozpoczęcia pracy był r. 1910, w którym p. Władysław Adamczyk zakupił szmat zaniedbanego gruntu — prawie bez bu-

WŁADYSŁAW ADAMCZYK
radca Pomorskiej Izby Rolniczej
twardy Polak — podobnie jak Drzymała szykanowany przez władze zaborcze — dzielny rolnik i działacz społeczny.

dynków gospodarczych. Dość przytoczyć, że pole posiadało liczne bagienka, około 30 stawów, a całość w urwiskach i dzikich rowach. Na takim terenie stanął dzielny gospodarz, który postanowił sobie urządzić przyszły warsztat pracy na przekór okolicznym — nienawistnym sąsiadom niemieckim. Zawziętość tej roboty była wielka — a jak bijąca w oczy, mówi nam ówcześnie wychodząca w Toruniu „Thorner Presse" — ustawicznie występująca przeciwko nam — „Polak Władysław Adamczyk na naszym gruncie urządza gospodarstwo — i znowu panoszy się polskość". Dawne te czasy puszczamy w niepamięć, ale wrogi głos na okupowanej ziemi daje świadectwo, jak ciężko przyszło zaczynać na tym Rogówku. Najgorzej to już było z domem — ani rusz landrat w Toruniu nie chciał zezwolić na budowę, zarzucając wręcz polskość. Machnął mu więc p. Adamczyk ręką i poszedł dalej na grunt, zaczynając od melioracji, zawożenia stawów, wyrównywania pól, a wszystko samodzielnie niwelował. Spieszył się w tej robocie, jako, że pilno mu było do jakichkolwiek opłacalnych rezultatów — na roli. Kiedy przyszły następnie dreny, sytuacja odrazu się zmieniła, bo dobra z natury gleba tylko na to w pierwszym rzędzie czekała. Na takiej podstawie, za sadniczej — można już było pomyśleć o rzetelnej uprawie — a dalej — słusznie realizować plan postawienia Rogówka na wysokim szczeblu kultury. W obecnej chwili, już od lat kilkunastu Rogówko ze swoją dobrą glebą — słynie w o-

Uregulowany staw — obok podwórza

kolicy, jako najdzielniejsze gospodarstwo, a i dom i wszystkie budynki są w pierwszorzędnym stanie, pobudowane przecież według polskich planów i zatwierdzone przez naszego starostę, którego się p. Wł. Adamczyk — **doczekał.**

Opis gospodarstwa przykładowego zaczniemy od podwórza. Jest to typowe ześrodkowanie całości w jak najlepszym rozplanowaniu. Obszerne stodoły (przygotowane do przechowania najwyższych możliwości plonu), obora, stajnia, chlewnia, widne, z dostępem powietrza, prawidłowym urządzeniem, według nowoczesnych wymagań, a wszędzie spody cementowane ze ściekami do zbiornika, obok którego kryty pod dachem teren — dla racjonalnego przechowywania nawozów, otrzymywanych w gospodarstwie. Na to naczelne założenie gospodarcze zwrócił gospodarz pierwszą uwagę. Nawóz od całości inwentarza jest kilka razy dziennie wyrzucany przerabiany i ugniatany, aby powietrze nie miało doń dostępu. Później wyrzuca go się na pole w pryzmy, a bezpośrednio roz rzuca i przyoruje. Do nawozu płynnego, przechowywanego w zbiorniku są specjalne wozy-beczki-rozpylacze, do których pompą wtłoczony nawóz rozpylany jest w odpowiednim rozcieńczeniu między rzędami okopowych i zbóż. Podwórze wybrukowane — w dwóch częściach — w środku jednego staw obetonowany, obsadzony drzewami — z hodowlą linów i karasi. W budynku na martwy inwentarz, który jest w pełnym komplecie — widzimy i traktor 30-konny Lanza, wspomagający pracę sprzężajową — przy orce, w zapędzie młocarni, przy śrutowaniu, sieczce i wyciąganiu z pola buraków.

W oborze — uprzednio zapisanej do Związku krów dojnych 50 plus jałowi-

Ogólny widok majątku z drogi

zna. Pogłowie dobrze wyrównane. Trzoda chlewna wielkiej białej pomorskiej — przyspasabiana do zarodowej — ogółem sztuk 150 — z produkcją bekonową. Konie z racji na glinę — pogrubione — sztuk 14.

Przechodząc z podwórza na pole — rzucamy okiem na obramowany nadzwyczajnymi budynkami teren (beton, żelazo — masyw) i oglądamy rolę. Jest ona naprawdę w nadzwyczajnej kulturze — wierzchnia warstwa dobrze gruzełkowata, błyszcząca — a widać, że z dobrym zasobem próchnicy. Znać na niej rzetelną rękę uprawy. (Pszenica dochodzi w zbiorze do 25 ctn. z morgi, — a buraki do 265 ctn.). Jak widać — z dużej ilości inwentarza — gospodarstwo 76-hektarowe, dobrej ciężkiej ziemi pszenno - buraczanej musi mieć nadzwyczajną organizację — skoro może sprostać takiemu utrzymywaniu. A trzeba zauważyć, że łąk i pastwisk niema w Rogówku. Z tego względu aż 50 mg. jest pod koniczyną, która dobrze się tutaj udaje i dużo pastewnych. Nadto są dla tego celu specjalne dwa silosy betonowe na 6.000 q. Kiszonki z liści buraczanych i wytłoki uzupełniają karmę. Ziarno siewne w gospodarstwie jest w pierwszych odsiewach — w takich odmianach, które okazały się tutaj najlepsze. Z kartofli wyróżniły się „Modele".

Co zasługuje na specjalną uwagę — to siew rzędowy dla zbóż w 30 ctm. a dla buraków w 50 ctm., z obróbką mechaniczną i ręczną (pierwsze dwie mechaniczne przy zbożu i 2—3 ręczne). Mechaniczne opylacze wzruszają przy parze lub czwórce koni. Siew taśmowy wskazuje jak w wielkim stopniu przyjęto w gospodarstwie nowoczesne metody pracy, które w tym wypadku dają rolnikowi możliwość najlepszego operowania wilgocią, wykorzystania oświetlenia a przez to dobrego wykształcenia ziarna.

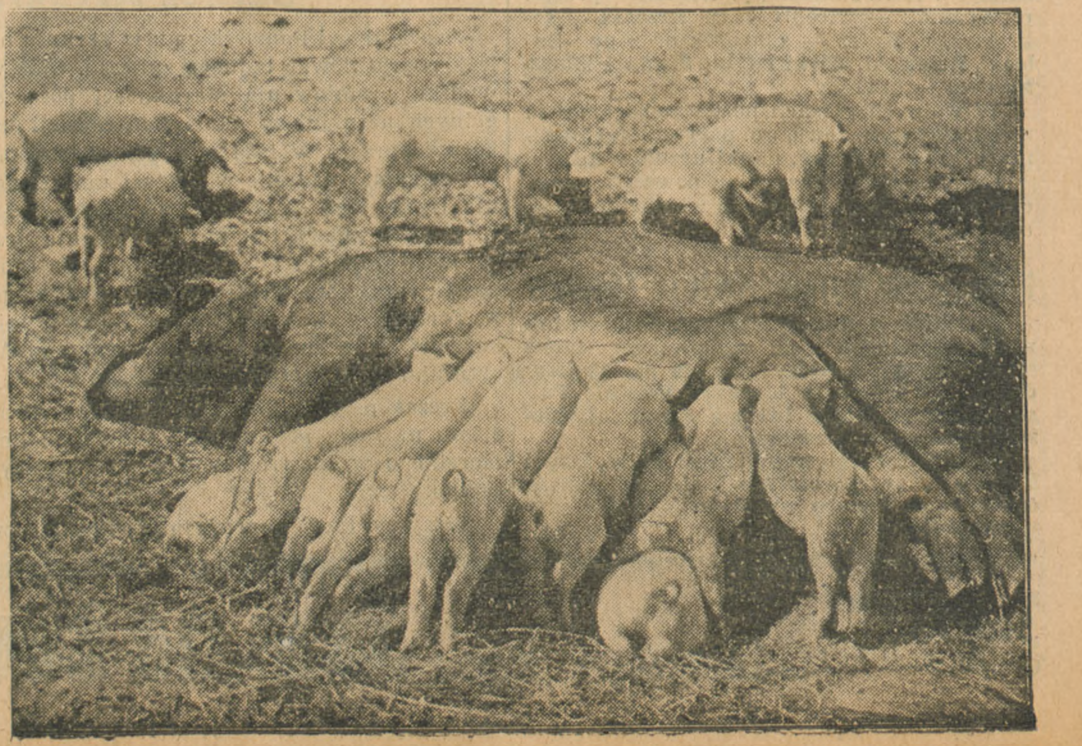
Dworek, który mógł powstać dopiero w odrodzonej Polsce

Po obejrzeniu gospodarstwa śmiało można wyprowadzić jak najbardziej wartościowy przykład dla całego szeregu średnich gospodarstw. A że p. Władysław Adamczyk osiągnął duży sukces gospodarczy — stawiając Rogówko na b. wysokim szczeblu kultury, wypada również i w tym opisie — rzucić sylwetkę jego działalności społecznej i niepodległościowej, która z tym gospodarstwem od r. 1912 była związana. Wiadomo przecież powszechnie, że okolica Rogówka posiadała dużo elementu niemieckiego. Niemniej jednak — już w r. 1912 z inicjatywy p. Wł. Adamczyka założone zostało Kółko Rolnicze w Rogówku, które początkowo liczyło 10 członków, ale mocnych duchem patriotycznym, którzy umieli oddziaływać w terenie. Niebawem — z żywej, a ciągłej inicjatywy powstają nowe jak Młyniec, Grębocin, Kamionka, Lubicz, Jedwabno i Gronowo — a p. Wł. Adamczyk pełny uznania za te prace — wystawiony zostaje przez ludność w kandydaturze do pruskiego parlamentu. W czasie wielkiej wojny — jako znany działacz polski — specjalnie był izolowany przez Niemców. W okresie zbliżającym niepodległość p. Wł. Adamczyk czynny był przy werbowaniu ochotników, a następnie brał udział w przekazywaniu władzom polskim zebranej osobiście amunicji i broni.

Od pierwszych dni odrodzenia zajmuje się najczynniej pracą społeczną i samorządowo - gromadzką — był pierwszym wójtem gminy Turzno, I-szym prezesem Powiatowego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu, w ciągu sześciu lat był prezesem Rady Komunalnej Kasy Oszczędności i zarządu w Toruniu, a obecnie jest radcą Pomorskiej Izby Rolniczej, prezesem Rady Spółdzielni Mleczarskiej i innych.

W pracy żywo widoczny, p. Władysław Adamczyk — jest wzorem dzisiejszego rolnika - społecznika.

Jan Płażewski.

Programy radiowe

Czwartek, 23 września

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 18 Gimnastyka. 6,38—7.00 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11,15 Przerwa. 11,15 Audycja dla szkół. 11.40 Engelbert Humperdinck: Fragmenty z opery „Jaś i Małgosia“ (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Koniec konkursów — pogadanka dla młodzieży wiejskiej — inż. Zygm. Kobyliński. 12.25 Orkiestra rozrywkowa, pod dyr. Bronisława Nagujewskiego (z Łodzi). 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 „Spotkanie“ — opowiadanie Benedykta Hertza dla dzieci. 16.15 Muzyka salonowa w wykonaniu Tria Rozgłośni Poznańskiej. 16.45 Radio w szkole — felieton Heleny Boguszewskiej. 17.00 Koncert solistów. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Poradnik sportowy lokalny. 18.05 Pogadanka społeczna. 18.10 Program na jutro. 18.15 Z operetek Jana Straussa — (płyty). 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Teatr Wyobraźni: Premiera słuchowiska oryginalnego Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego p. t. „Mężczyzna w damskim kapeluszu“. 19.40 Pogadanka aktualna. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Koncert muzyki lekkiej w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Wiadomości rolnicze. 21.05 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego, Stefan Sas (refreny). W przerwie około godziny 21.25 :„W sądzie“ — skecz Józefa Nachta (ze Lwowa). 21.45 „Rodzice i dzieci“ — obrazek Wandy Melcer (II). 22.00 Muzyka niemiecka — koncert wokalny w wykonaniu Heleny Zboińskiej - Ruszkowskiej, Ireny Piszczkówny, Maryli Twardówny, Anny Rolle. Przy fortepianie Wacław Geiger (z Krakowa). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny. 23.00—24.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

11.40—11.57 Engelbert Humperdinck: Fragm. z op. „Jaś i Małgosia“ — płyty (z Warszawy). 12.15—12.25 Lasy drobnej własności — pogadanka rolnicza w opracowaniu Alojzego Urbańskiego. 13.00—14.05 Z operetek — płyty. 15.00 Koncert rozrywkowy — płyty. 15.35 Poradnik sportowy. 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza. 18.00 Fragmenty utworów kameralnych — płyty. 18.40 Program na jutro. 18.45—18.50 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00—23.30 Wieczorem tańczymy — płyty.

Piątek, 24 września

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 6.18 Gimnastyka. 6,38—7.00 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11,15 Przerwa. 11,15 Audycja dla szkół. 11.40 Kamil Saint - Saens (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Skrzynka rolnicza — inż. Wacław Tarkowski. 12.25 Koncert orkiestry wojskowej pod dyr. Władysława Sadowskiego (z Poznania). 13.00—15.45 Przerwa. (Patrz programy lokalne). 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16.15 Recital wiolonczelowy Józefa Mikulskiego. Przy fortepianie Irena Brossówna (z Krakowa). 16.45 Na statku emigranckim — reportaż Stanisława Sumińskiego. 17.00 Koncert orkiestry Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Józefa Oziminskiego z Ciechocinka (przez Toruń). 17.50 Wpływ człowieka na klimat ziemi — pogadanka — wygłosi dr. Antoni Wrzosek (z Katowic). 18.00 Skrzynka ogólna — dr. Marian Stępowski. 18.10 Program na jutro. 18.15 Przeboje Irwinga Berlina (płyty). 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 „Ze świata operetek“ — koncert z Wystawy Radiowej w Wilnie. Wykonawcy: Orkiestra Wileńska pod dyr. Władysława Szczepańskiego oraz Kazimierz Dembowski (śpiew). 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Muzyka lekka i taneczna (ze Lwowa). W przerwie o godzinie 20.45 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 21.45 Rodzice i dzieci obrazek Wandy Melcer (III). 22.00 Koncert orkiestry symfonicznej P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udziałem Piilgy (sopran). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny. 23.00—24.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

11.40—11.57 Kamil Saint - Saens: Septet op: 65 — płyty (z Warszawy). 12.15—12.25 Wiadomości gospodarcze. 13.00—14.05 Wesoły koncert — płyty. 15.00—15.40 Z baletów i oper (płyty). 18.00 Nad jeziorem Żarnowieckim, felieton w opracowaniu mgr. Jeske - Choińskiej. 18.15 Z utworów skrzypcowych N. Paganiniego — płyty. 18.40 Program na jutro. 18.45—18.50 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00—23.30 Tańce i piosenki (płyty).

ULGA DLA CIERPIĄCYCH!

Przy reumatyźmie, artretyźmie, nerwobólach ischias i t. p. — skutecznie działa nacieranie

„EMBETA-STAWOLIT“ Rej. Nr39

Mgr. W. PAŹDZIERSKIEGO 5559

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych Fabr. Chem. „Pharmachemia“ - Bydgoszcz

---

GDYNIA

Szlachetne tynki

własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA“ Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, ul. Mostowa, 11. tel. 26-05. — Bydgoszcz, Archit. P. Wawrzon, ul. Długa 22, telef. 34-13. 3557

Wartość Pańskiego DOMU wzrośnie jeśli **otynkuje** go Pan szlachetną zaprawą fasadową

najwyższej klasy marki:

LITOZYT

Sztuczny kamień, żwiry, materiały do TERAZZA. 5180

Gdynia, Św. Jańska 49, tel. 20-49.

Poszukiwani rejonowi przedstawiciele.

Pokoje umeblowane

z wszelkimi wygodami — bieżącą ciepłą wodą, windą, w centrum odnajmę. Oferty do Administracji „Gazety Morskiej Il.“ Gdynia pod 921. 6520Mk

Okazja

Lornetka polowa (6 x 30)
Radio - aparaty od 50 zł
Łóżka żelazne od 10 zł
Kanapy od 10 zł
Sypialnia mahoń mało używana

DOM KOMISOWY

Gdynia, Świętojańska 79

Zakup. 6112 **Sprzedaż.**

Zgubioną

legitymację portową nr. 162 na nazwisko Broda Szczepan, unieważniam. 6458M

GRUDZIĄDZ

Ładne warsztaty

w dobrym położeniu do wydzierżawienia. Grudziądz Pl. 23 Stycznia 9. 6511Gr

Kucharz

potrzebny od zaraz. Zgłoszenia do pułku piechoty ul. Legionów 66, Grudziądz. 6511Gr

---

Poszukujemy

do roznoszenia gazet

starszych kobiet

Zgłoszenia do „Dnia Grudziądzkiego Ilustrow.“ w Grudziądzu. 6487

KONKURS

na stanowisko lekarza - asystenta oddziału wewnętrznego Szpitala Miejskiego w Grudziądzu.

Warunki:

1) nieprzekroczony 40 rok życia,
2) obywatelstwo polskie,
3) dyplom lekarski i prawo wykonywania praktyki,
4) conajmniej roczna praktyka szpitalna na oddziale wewnętrznym,
5) uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Uposażenie w grupie VIII szczebel b (rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. XII. 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073).

Podania z własnoręcznie napisanym życiorysem i odpisami dokumentów należy składać w Zarządzie Miejskim w Grudziądzu do dnia 15 października br. włącznie. 6515

Grudziądz, dnia 21 września 1937 r.

Prezydent Miasta:
(—) J. Włodek.

Sygnatura: Km. 308 i 309/37. 6508

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży Franciszek Gramowski, mający kancelarię w Chełmży, ul. Chełmińska nr. 17 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 listopada 1937 r. o godz. 10-tej w Sądzie Grodzkim w Chełmży, pokój nr. 9 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Franciszka i Heleny małż. Szymańskich w Chełmży — nieruchomości Chełmża, karta 274, położonej przy ul. Szewskiej 45 w Chełmży, stanowiącej dom mieszkalny z cegły palonej z podwórzem i dwoma skrzydłami, jako budynki gospodarcze wraz z przynależnościami, oraz nieruchomość Chełmża, karta 741, stanowiąca niepodzielne podwórze o obszarze 295.00 m. kw., należące do nieruchomości Chełmża, karta 274.

Nieruchomość oszacowana została na sumę złotych 21.811,55; cena zaś wywołania wynosi 16.358,64 złotych.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 2.181,15 zł.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

Oferty na nabycie nieruchomości zostaną uwzględnione tylko tych licytantów, którzy przedłożą w terminie licytacyjnym zezwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wzgl. odnośnej władzy administracyjnej na nabycie i przewłaszczenie nieruchomości.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godz. 8-ej do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Chełmży, ul. Sądowa nr. 2, sala nr. 9.

Chełmża, dnia 18 września 1937 r.

(—) Fr. Gramowski, komornik Sądu Grodzkiego.

Sygnatura: Km. 125/37. 6509

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży Franciszek Gramowski, mający kancelarię w Chełmży, ul. Chełmińska nr. 17 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 listopada 1937 r. o godz. 11-tej w Sądzie Grodzkim w Chełmży, pokój nr. 9 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika Aleksandra Litkowskiego w Chełmży — nieruchomości Chełmża, tom XVI, karta 388, zapisanej w księdze wieczystej w Sądzie Grodzkim w Chełmży, stanowiącej budynek mieszkalno - handlowy z 2 bocznymi skrzydłami, stajnią, szopą, podwórzem wraz z przynależnościami, położonej w Chełmży, przy ul. Chełmińskiej 28.

Nieruchomość oszacowana została na sumę złotych 19.466,94; cena zaś wywołania wynosi 14.600,20 złotych.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 1.946,69 zł.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

Oferty na nabycie nieruchomości zostaną uwzględnione tylko tych licytantów, którzy przedłożą w terminie licytacyjnym zezwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wzgl. odnośnej władzy administracyjnej na nabycie i przewłaszczenie nieruchomości.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Chełmży, ul. Sądowa nr. 2, sala nr. 9.

Chełmża, dnia 18 września 1937 r.

(—) Fr. Gramowski, komornik Sądu Grodzkiego.

Sygnatura: Km. 1081/37, dawniej 789/36. 6507

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży Franciszek Gramowski, mający kancelarię w Chełmży, ul. Chełmińska nr. 17 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 listopada 1937 r. o godz. 10,30 w Sądzie Grodzkim w Chełmży, pokój nr. 9 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika małol. Łucjana Kowalskiego w Chełmży, spadkob. śp. Filipa Kowalskiego — nieruchomości Chełmża, karta 113, zapisanej w księdze wieczystej Sądu Grodzkiego w Chełmży, położonej przy ul. Szewskiej nr. 3 w Chełmży, stanowiącej parterowy dom mieszkalny oraz stajnię, warsztat i ustępy, wraz z podwórzem i przynależnościami.

Nieruchomość oszacowana została na sumę złotych 5.849,11; cena zaś wywołania wynosi 4.386,81 złotych.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 584,91 zł.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu nakazujące zawieszenie egzekucji.

Oferty na nabycie nieruchomości zostaną uwzględnione tylko tych licytantów, którzy przedłożą w terminie licytacyjnym zezwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wzgl. odnośnej władzy administracyjnej na nabycie i przewłaszczenie nieruchomości.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Chełmży, ul. Sądowa nr. 2, sala nr. 9.

Chełmża, dnia 18 września 1937 r.

(—) Fr. Gramowski, komornik Sądu Grodzkiego.

5931

Popierajcie przedsiębiorstwa handlowe prywatnej inicjatywy a przyczynicie się do rozwoju handlu w Gdyni

Wszystko z

ELEKTROTECHNIKI

znajdziecie w wielkim wyborze i na dogodnych warunkach w największym składzie elektrotechnicznym w Gdyni

Inż. **Tadeusz Wieczffiński**

Gdynia, ul. Świętojańska 59 - tel. 28-38.

OLEJARNIA i RAFINERIA

FRANCISZEK WOYTON

Toruń, ul. Grudziądzka 15, tel.: 20-45 i 12-27

Kupujemy:

rzepak, rzepik, lniane siemię, konopie, słonecznik, boby soyowe.

Sprzedajemy: 6340

śruty jako najlepszą paszę, rzepakowy, lniany, soyowy, konopny, słonecznikowy, palmowy, kokosowy i mączkę mięsną.

ZAPOWIEDŹ

Podaje się do publicznej wiadomości, że obywatel gdański Werner Otto Schulz z zawodu kupiec, stanu wolnego, zam. w Gdańsku, Heumarkt nr. 8, syn rolnika Ottona Schulza i tegoż żony Selmy z domu Leschmann, zamieszkałych w Jaroszewach, pow. kościerski i panna Annamarie, Hulda Engler, bez zawodu, zam. w Nowych Podlaszkach pow. kościerski, córka rolnika Alberta Englera i tegoż żony Marty z domu Dziomba, zam. w Nowych Podlaszkach, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi winno nastąpić w Zarządzie Gminnym Stara Kiszewa, w gromadzie Nowe Podlaszki oraz w „Gazecie Gdańskiej“.

Stara Kiszewa, dnia 19 września 1937 r. 6503

Urzędnik Stanu Cywilnego:
w z. (—) P. Kurlandt.

GDANSK

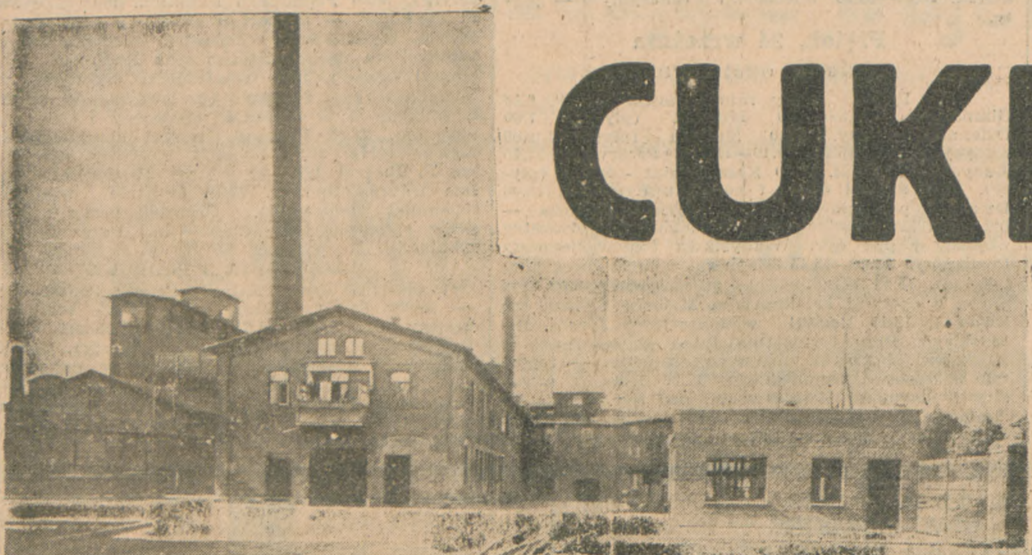
Polecamy następujące firmy:

ARTYKUŁY SZEWSKIE
wkładki dla płaskich stóp i narzędzia
HURTOWNIE — DETALICZNIE
CARL FUHRMANN, II. Damm nr. 6. telef. 25310.
9825

DYWANY, firany i materiały meblowe
2108
Magazyn specjalny Langgasse 20/21 tel. 24223
AUGUST MOMBER G.m.b.H. FILIA: Kohlengasse 9, tel. 26861

ELEGANCKIE PARASOLE
WYKWINTNE TOREBKI poleca firma
KARAU, Langgasse 55.
9823

SKład żelaza - narzędzia
Magazyn statków kuchennych, szkła i porcelany
878 Gd SKŁAD FABRYCZNY : POLDI-STÄHLE
E. & R. LEIBRANDT Milchkannengasse narożnik Hopfengasse
Towary żelazne — stalowe — metalowe.

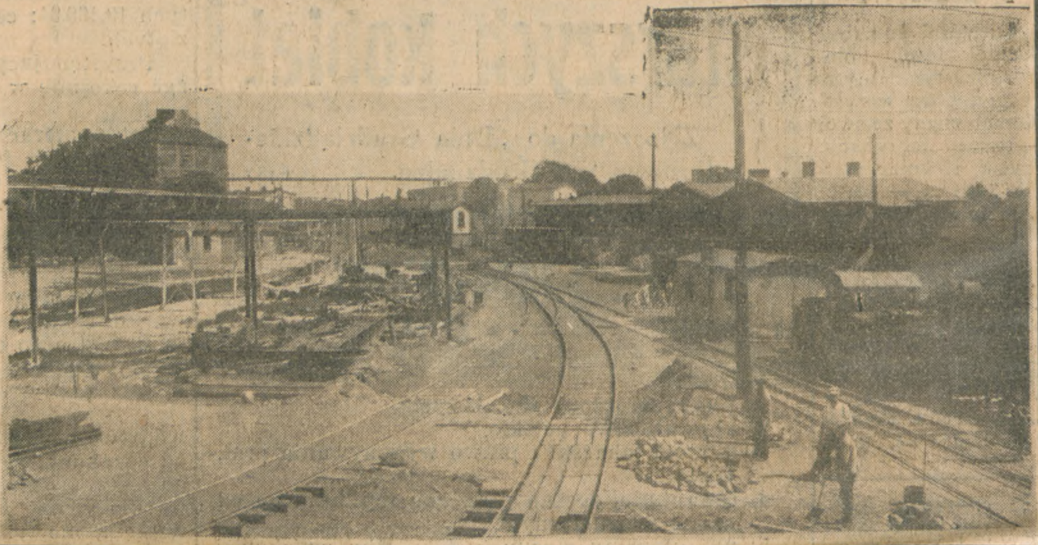

CUKROWNIA PELPLIN

SPÓŁKA AKCYJNA

produkuje cukier w najwyższym gatunku

dla kraju i na eksport

6501

TORUŃ

Świece
ołtarzowe, stearynowe, kompozycyjne, olej do palenia, knotki do oleju — polecam HURTOWNA DROGERIA
T. Rzymkowski
Toruń, Szeroka 43. 5187C

TRWAŁĄ ondulację *aparatem elektrycznym i parowym* najtaniej wykonuje
B. SŁUPSKI
TORUŃ. BYDGOSKA 58

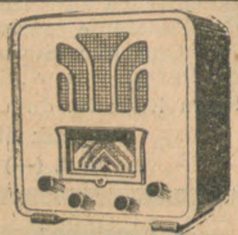
Udzielam
tanio korepetycyj
lekcyj
francuskiego, niemieckiego angielskiego i gry na fortepianie. Adamska, Toruń Sukiennicza 4. 9606 C

Tynk szlachetny
pierwszorzędnej jakości w różnych kolorach do nabycia w firmie
M. Czubek i Ska
Toruń, Piernikarska 3-7. Telefon 1643 (6378

Nowy dom
5 minut od śródmieścia 50.000, wpłaty 40.000. **Piasecki** Toruń, Wielkie Garbary 21. 6510C

Piecyk gazowy
do pieczenia tanio sprzedam Toruń, Moniuszki 27 m. 5. 275C

Kamienica
nowa komfort. blisko śródmieścia 630 miesięcznie, sprzedam 70.000, wpłata ugoda. Pośrednicy wykluczeni. Oferty: „Dzień Pomorza", Szeroka 42, pod „Okazja". 6510C

6146

Radia nowe i okazyjne. Specjalność! **detektory z głośnikiem** na dogodne spłaty poleca
ZAKŁAD MECHANICZNY
K. Tułodziecki
Toruń, Małe Garbary 9, telefon 1702.

Słomę
żytnią w snopkach, sieczkę, siano w każdej ilości dostarcza w dom **Hutek,** Toruń, Szosa Chełmińska 15 tel. 16-59. 6499

3-pokojowe
mieszkanie z wygodami (łazienka), słoneczne, na Matejki do wynajęcia. Wiadomość od godz. 12—14, Toruń, ul. Mickiewicza 41, m. 3. 6500

Pokój umeblowany
frontowy z oddzielnym wejściem od zaraz. Toruń, Moniuszki 27 m. 5 275C

Mieszkanie
5-cio pokojowe komfortowe do wynajęcia od zaraz. Toruń, Szeroka 33 III p. Zgłoszenia II p. 6502C

ZEGARY
zegarki, platery, kryształy oraz obrączki ślubne, polecam w najnowszych fasonach
Kazimierz Bibik
mistrz zegarmistrzowski
Zaprzysiężony Rzeczoznawca Sądowy.
5956
Toruń, Stary Rynek 39
róg Szerokiej. Telef. 1292.

Wszyscy wiedzą, że
MEBLE
wszelkiego rodzaju najtaniej kupujesz w firmie
B. Włudarczak
Toruń. Prosta 5. 4588 C

Maszyny

do pisania nowe światowej sławy i używane różnych fabrykatów na dogodnych warunkach spłaty Naprawa maszyn w własnym warsztacie. 6513

W. Katafias
Toruń, Tel. 1447

Heraldycznych
informacji wszelkiego rodzaju, Herby, Rodowody, Pieczątki Herbowe i kamienie. Odwrotną pocztą załatwia:
Archiwum Heraldyczne
Warszawa. Królewska 29/55. 6506

TCZEW

3 pokojowe
mieszkanie w nowym domu nowo wyremontowane w centrum miasta od 1. X. br. do wynajęcia. Zgł, do Adm. „Dnia Tczewskiego II". 6518Tk

Poszukuję
w Tczewie pokoju dla jednej osoby, niekrępującego, z komfortem. Oferty spieszne kierować: „Mar" **Gdynia,** ul. Świętojańska 32 pod „1501". 6519Tk

GOSPODARZU
Nie martw się, tucz szybko świnie na Centralinie Michałowskiego nie stracisz, się wzbogacisz. Żądać w aptekach drogeriach, współdzielniach roln. Gdzie nie ma wysyła Centralina Poznań Dworkowa 9 za zal. 2½ kg za 4.50 zł i 5 kg. za 8 zł. 5816

GDAŃSK

Pokój
umeblowany, wygodny i elegancki, w centrum miasta do wynajęcia. Gdańsk, Schichaugasse 23, III p., prawo. 6474Gd

Stenotypistki
z językiem polsk., ang., niem wzgl. franc. poszukuje obcokrajowiec kilka razy w tygodniu. Zgłoszenia pod nr. 1535 do „Gazety Gdańskiej". 6516Gdk

SALON FRYZJERSKO-DAMSKI
LEON CHOJNICKI
TORUŃ, SZEROKA 46 I. p.
poleca 5830
farbowanie włosów nowoczesną i wypróbowaną farbą o 25 naturalnych odcieniach marki
SWIFT-REFECT.
Doskonałe wyniki przy trwałej ondulacji

— Jeśli nie znajdę buta, nie będziemy mogli wyjść.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.00 zł
Z odnoszeniem do domu	2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.40 zł
Pod opaską	4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
W Gdańskn z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 zł

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 58.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz, ul. Dworcowa 25 I. piętro. redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u". — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Franciszek Myśliński Grudziądz Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpow. na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Zygmunt Bartelki — Rypin, Warszawska 13 tel. 97 — Lipno: „Astoria", Kościuszki 7 Franciszek Majewski — Brodnica: Zygmunt Bartelki, ul. Mazurska 27, m. 5. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf" z odpow. oddziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja.